ფასი 5 შაური

ᲬᲔᲚᲘᲬᲐᲓᲘ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ

ᲠᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲡᲞᲣᲑᲚᲘᲙᲐ

ᲗᲗᲐᲕᲠᲝᲑᲘᲡ ᲛᲝᲐᲛᲑᲔ

ᲟᲝᲚᲔᲓᲚᲘᲣᲠᲘ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ

№ 70 ᲥᲣᲠᲐ, 20 ᲝᲥᲢᲝᲛᲑᲠᲘ, 1918 Წ. № 70

ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲠᲔᲠᲝᲜᲚᲘᲡ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐ

ᲐᲛ ᲜᲝᲛᲔᲠᲨᲘ ᲔᲥᲕᲡᲘ ᲒᲕᲘᲠᲓᲘᲐ

მთავრობის მოამბე ოფიციალური გაზეთი
(ოფიციალური და არა ოფიციალური განყოფილებით)

„საქართველოს რესპუბლიკა“

ღირს იერთ თვით **10** მ., ცალკე ნომერი ფასი **50** კაპ.
საჯაჯდებულო განცხადებანი დადგენილი ნიხრით, კერძო განცხადებანი შეთანხმებით.
გაზეთზე ხელის მოწერა მიიღება დილის **10—3** საათამდე.
(ბარონის ქუჩა № 6, ტელეფონი—1—82.

ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲬᲘᲤᲝ ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ.

ოპერის სეზონი 1918—19 წ. ნ. დ. დუეტკის დირექცია.
კვირას, 20 ოქტომბერს 1918 წ.

ოპერა 4 მოქმ. **„რიგოლეტო“** მუსიკა ვერდისა.

მოქმედნი პირნი: აგასოვა, მოროზოვისა, ოვსიანიკოვისა, გეიდეკანოვისა, ზალიპსკი, ორდა, ისეკაკი, ზუბარევი, ეზროვი, კურბატოვი. დირიჟორი სამოსუდი. 21 ოქტ.—„აიდა“, 22 ოქტ.—„ᲔᲕᲒᲔᲜᲘ ᲝᲜᲔᲒᲘᲜᲘ“, 23 ოქტ.—„ᲚᲝᲜᲔᲒᲠᲘᲜᲘ“. 735 1—1

კავკასიის პირველი სასოფლო-სამეურნეო და სამრეწველო
კოოპერატიული ამხანაგობა

ამით აცხადებს, რომ ამა წლის ოქტომბრის 6, ამხანაგობის წევრთა საერთო კრებაზე შესდგა გამგეობის არჩევა და ამხანაგობის მოქმედების განხილვა. იმ პირთ, რომელთაც სურთ დამოკიდებულება იქონინონ ამხანაგობასთან, სთხოვენ მიმართონ გამგეობას, რომელიც დროებით მოთავსებულია გრიბოედოვის ქუჩაზე, № 27. მიღება, გარდა უქმეებისა, დღის 12—3 საათამდე.
გამგეობა.

მე II-ე წელ. **ᲕᲐᲥᲗᲘᲐ ᲓᲐ ᲥᲐᲚᲗᲘᲐ ᲒᲘᲛᲜᲐᲖᲘᲐ** მე II-ე წელ.

ნ. გ. თევზაძის

უფლებიანი, ახალი ტიპის, 8 კლასის კურსი გაიყოფება 4 წელიწადში.
ᲥᲔᲜᲘᲡ Ქ., № 11.

თხოვნები მიიღება უფროს კლასებში. სგნების სწავლება რუსულად. ქართველებისთვის—საქართველოს ისტორია და დიტერატურა სავალდებულო საგნებია. მაგალითობა საფიზიკოში. მოწაფეები მიიღებიან განურჩევლად ეროვნებისა და ხნისა მოწმობებით შესაფერ კლასებში, ეთანხმობა არ აქვს—გაზაფხლიდან. მეტადა კლასში გამოიტანდენენ მიიღებიან ინ ბარინ, რომელებსაც გათავებული აქვთ უმაღლეს დაწყებითი სასწავლებელი ან და სხვა შესაფერი კურსის სასწავლებელი. კინეელარია კეთდებულია საღამოს 4—8 ს. გამნაზია აძლევს მოწაფეებს უფასო სასადილოებს. ეროვნული მეცადინეობა დაიწყო 2 ენკენისთვიდან.
1917/18 წელს გამნაზიამ მოწაფეებს კეთილებია ბირველად.
50—44 გამნაზიის გამგე Ნ. Გ. ᲗᲣᲚᲒᲘᲜᲘ.

ქართველ ექიმთა და ბუნების მეტყველთა საზოგადოებისა და ქუთაისის ექიმთა კავშირის

გაერთიანებული კრება დაიწყება 20 ოქტომბერს 1 საათზე 1 ეკეთა გიმნაზიის შენობაში (შესასვლელი როზენის ქუჩიდან) კრების წესრიგია: 1) გაერთიანება და შეთანხმება ხსენებულ ორ საზოგადოებათა მოქმედებისა; 2) ქართული საექიმო და საბუნებისმეტყველო ტერმინოლოგია (მოხსენებელი ექ. თოკანაძე); 3) ქართველ ექიმთა ყრილობა 4) ქართველ ექიმთა სტატისტიკური ცნობანი რაოდენობის შესახებ (მოხსენებელი ი. დიასამიძე); 5) ქართული საექიმო. და საბუნებისმეტყველო ჟურნალის დაარსება; 6) ექიმთა ყრილობის მნიშვნელობა საერთო მედიცინის განვითარებისთვის (მოხსენებელი ექ. მისხერაძე).
ქუთაისიდან ჩამოსულ ექიმთათვის ბინა მოწყობილი იქნება ზუბალაშვილის თავშესაფარში (სუდბინი ქუჩა). 751 2—2

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲚᲐᲢᲐᲠᲘᲐ

5 000 000 მან.
ᲥᲐᲠᲗᲣᲚ ᲣᲜᲘᲕᲔᲠᲡᲘᲢᲔᲢᲘᲡ
და
ᲗᲔᲐᲢᲠᲘᲡ ᲡᲐᲡᲐᲠᲒᲔᲑᲚᲝᲗᲘ.

ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ ᲒᲝᲒᲝᲑᲐ 100000 ᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲐ

ბილეთები იყიდება ყველგან, სადაც კი გამოცხადებულია.

ᲨᲔᲛᲗᲮᲕᲔᲕᲘᲗ
ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ **ᲡᲐᲮᲚᲘ** ᲘᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

თუმანოვის ქ., რეკაზოვის შესახ. (კუთხეში), № 7. სახლი შეიცავს 6 დიდ ოთახს და 4 პატარას.

ᲔᲥᲘᲛᲘ Ი. ᲞᲐ. ᲐᲒᲐᲙᲘᲫᲔᲡᲘᲐ
ᲨᲘᲜᲐᲒᲐᲜᲘ ᲐᲕᲐᲓᲛᲧᲝᲤᲝᲑᲐ.

განსაკუთრებით ავადმყოფობანი გულმკერდისა, ფილტვებისა, სასუნთქისა, ფილტვების აპისა, გულისა და ჯიკიკულებისა.
ამოკნობა (დიაგნოზი) და წამლობა ყოველ გვარი ქლექისა, სისხლნაკლულობისა და მალარიისა.
ავადმყოფების მიღება ყოველ დღე გარდა კვირისა საღამოს 4½—6 საათამდე.
პეტრე დიდის ქუჩა № 26. ტელეფ. 5—86.
№ 719.

ᲔᲥᲘᲛᲘ
ᲕᲔᲤᲮᲕᲐᲫᲔ

ტომსკის უნივერსიტეტის ვენერიულ კლინიკის ორდინატორად ნამყოფი ინანულებს ვენერიულ, კანთა, სიფილისთა (ათაშანგი) და სქესობრივ უძლურებით ავადმყოფებს
დილის 8—11 და საღამოს 4—7 საათამდე.
მისამართი: ვარანცოვის ძეგლთან, რაზიეზდის ქუჩა, სახლი № 19.

ᲙᲐᲤᲔ „ᲔᲠᲗᲝᲑᲐ“

კაფე „ერთობა“, კაფე „ერთობა“,
რა საგულისხმო გასაგონია!
ამაზე იფე ჯანსაღ სადილსა
ვერსად ვერ ჰპოვებთ არა მგონია.
ორ თავ სადილში, თავისი პურით,
თქვენ „ერთობაში“ შვიდ მანეთს მისცემთ.
და მადლიერი მორთმეულ კერძით
კაფე „ერთობას“ მუდამ პატივს სცემთ.
ქართულ კლუბის ქვეშ კაფე „ერთობას“
ვინ არ იპოვის, ვინ არ მიაგნებთ?
სადაც კი გინდათ დაგიგვიანდეთ
კაფე „ერთობის“ სადილს მისწრებთ. 25—5 680.

ᲝᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲣᲠᲘ ᲒᲐᲜᲧᲝᲤᲘᲚᲔᲑᲐ

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ

საქართველოს რესპუბლიკის შინაგან საქმეთა სამინისტროსი.

19 ოქტომბერი, 1918 წ.
№ 255.

სამსახურის საქმეებით გამოწვეულ გამგზავრების გამო, დღეიდან შინაგან საქმეთა მინისტრის მოვალეობათა ასრულებას ეკისრება შინაგან საქმეთა მინისტრის ამხანაგს კონსტანტინე ბეჟანის ძე საბახტარიშვილს.
მთავრობის თავმჯდომარის თანამდ. აღმ. შინაგან საქმეთა მინისტრი ნ. რამიშვილი.

ᲑᲠᲫᲐᲜᲔᲑᲐ

საქართველოს რესპუბლიკის მოწათ-მოქმედების მინისტრისა.

25 სექტემბერს, 1918 წ.
№ 83.

დათხონილ იქმნა: თანამდებობისა და სამსახურიდან ბაღდადის სატყეო მეურნეობის გამგე კ. კ. ლინევსკი, ამა წლის 1 ოქტომბრიდან.
დანიშნულ იქმნა: ქვემო-აჭარის სატყეო მეურნეობის გამგე გ. კ. აბაკელია ბაღდადის ტყის პირველ ხარისხის გამგედ ამა წლის 1 ოქტომბრიდან.

№ 84.

შტატს გარეშე დტოვებულ იქმნენ: ტფილისის მიწათ-მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა სამმართველოს ლიკვიდაციის გამო ამ სამმართველოს მსახურნი დომინიკ ლაპენი, კონსტანტინე ლონიაჩენკო და ავდოტია პეტროვა, ამა წლის 1 ოქტომბრიდან.

30 ენკენისთვეს, 1918 წ.
№ 85.

დანიშნულ იქმნა: ტფილისის გუბერნ. საერობო აგრონომი იოსონ ნიკოლოზის ძე ლომაური შინაგან საქმეთა მინისტრის თანხმობით, საქართველოს რესპუბლიკის მიწათ-მოქმედების სამინისტროს წარმომადგენლად გურმანიაში არსებულ საქართველოს რესპუბლიკის საეკონომიო კომისისაში ამა წლის ენკენისთვის 17-დან თავისავე თანამდებობაში დატოვებით.

30 ენკენისთვეს, 1918 წ.
№ 86.

დანიშნულ იქმნენ: ტფილისის მიწათ-მოქმედების და სახელმწიფო ქონებათა სამმართველოს საქმის მწარმოებლის უმცროსი თანაშემწენი ნ. ნ. ოდკოვი და ფ. ი. გრანინი მთავარ საადგილ-მამულო სამმართველოს საიალაღო გარდასახადთა განყოფილების კონტორის გამგის თანაშემწეებად, ორივენი ამა წლის ოქტომბრის 1-დან.

1 ოქტომბერი, 1918 წ.
№ 87.

განთავისუფლებულ იქმნა: მთავარი საადგილ-მამულო სამმართველოს საინსტრუქტორო განყოფილების გამგე დ. ი. კიხაიოვი ერთის თვით სამსახურიდან, ამა ოქტომბრიდან, ჯამაგირის შენარჩუნებით.

№ 88.

დანიშნულ იქმნენ: სახელმწიფო ქონებათა მმართველი აგრონომი ა. ი. კიზარია ყოფილ საუფლწულო მამულების მმართველ სპეციალისტად.
ფიზიკო-მათემატიკის ფაკულტეტზე კურს დამთავრებული ტ. ს. თურქია-სოხუმის საბაღო და სასოფლო სამეურნეო საცდელ საადგურის პრაქტიკანტის თანამდებობაზედ 1918 წ. აგვისტოს 23-დან და ამასთანავე თვეში დაენიშნა 100 მან. ძირეულ ჯამაგირად.

2 ოქტომბერი, 1918 წ.
№ 89.

დანიშნულ იქმნა: მიწათ-მოქმედების მინისტრის საბჭოს თანამდებობის აღმასრულებელი ფ. ა. შიმანოვსკი—დროებით საადგილ-მამულო მთავარი სამმართველოს თავმჯდომარედ, ამა წლის ოქტ. 1-დან.

№ 90.

დანიშნულ იქმნა: მიწების გამაწესრიგებელ საქმეთა გეგმების შემადგენელ განყოფილების ყოფილი უფროსი ივანე სარინის ძე მესხი მესხაძე—რესპუბლიკაში მიწის საზომ შუშაობის გამგის თანაშემწის თანამდებობის აღმასრულებლად (უფროს რევიზორად), ამა წლის აპრილის 1-დან.

4 ოქტომბერი, 1918 წ.
№ 91.

დანიშნულ იქმნა: მოქალაქე ლევან პორფირეს ძე რუხაძე საადგილ-მამულო მეტყველის სამმართველოს წევრად, ამა წლის ოქტომბ. 1-დან.

5 ოქტომბერი, 1918 წ.
№ 92.

დათხოვნილ იქმნა: ტყის საქმეთა მესამე ხარისხის გამგის თანაშემწე კოვალენკო, რომელიც დროებით განაგებდა ბაღდადის ტყის მეურნეობას, თანამდებობიდან და სრულიად სამსახურიდან, თხოვნის თანახმად, ამა წლის ოქტომბრის 1-დან.

8 ოქტომბერი, 1918 წ.
№ 93.

დათხოვნილ იქმნა თანამდებობიდან და სრულიად სამსახურიდან მიწათ-მოქმედების მინისტრის კანცელარიის გამგის თანაშემწე ალექსანდრე სიმონის ძე სვანიძე ამა წლის ოქტომბრის 1-დან, თხოვნის თანახმად.
მიწათ-მოქმედების მინისტრი ნ. ხომერიკი.

არა ოფიციალური განყოფილება.

ტფილისი, 20 ოქტომბერი.

რუსეთის მიუროკრატიულ-თვითმპყრობელური სახელმწიფოს პოლიტიკა იქით იყო მიმართული, რომ ხალხი მუდმივ მონობაში ჰყოლოდა. მისი თვალსაზრისით სწავლა-განათლება ხალხისათვის ზედმეტი ბარგი იყო. სიბნელის ხუნდში ჩაქედილი უზარმაზარი რუსეთი, როდესაც იგი ბრძოლის ველზე შეხვდა განათლებულ ევროპას, დაიმსხვრა. რუსეთის სასტიკ დამარცხებაში მისმა გაუნათლებლობამ დიდი როლი ითამაშა: განუვითარებელმა, ჩამორჩენილმა რუსეთმა ვერ გაუძლო კულტურულ ქვეყნების ლაბტებს და პირველ დაკვრისათანავე მათი მსხვერპლი შეიქნა. ეს იყო თვითმპყრობელური მორჩილმქმედური პოლიტიკის წყალობა, იმ პოლიტიკის, რომლითაც რუსეთი ძალით ააშორეს კულტურულ განვითარებას და უმეცრების, სირეგვნის და გაუნათლებლობის ამყაყებულ ჭაობში ჩაახჩვეს. რა გასაკვირველია, რომ იქ, ბრძოლის ველზე, სადაც ქვეყნები მედიდურათ ერთიმეორეს ზომავენ ყოველმხრივ, სადაც კულტურულ განვითარებას პირველი ადგილი აქვს დაკავებული, განუვითარებელმა რუსეთმა რომ თავი დახარა! რუსეთის მიუროკრატიის ამ მოლალატურ-დამღუპველ პოლიტიკის და უმეცრების ოღლს ვერ გადაურჩებოდა ვერც საქართველო, რომელსაც თავისი სახეკ წაართვეს და რუსიფიკატორული პოლიტიკის მეთხებით მისი სულის დაკნინება-დამახინჯება მოინდომეს. რუსეთის ისტორიის ფარგლებში ორი გუბერნიის სახით არსებული საქართველო, „ინოროდცას“ ტერიტორია, იდევნებოდა და ყოველ ნაბიჯზე ჩინოვნიკურ-პოლიტიკური მზრუნველობით უსახსრნძლებოდინ. სიბნელის მორევში სცურავდა ცენტრალური რუსეთი, და მით უმეტეს სკალიოდენ, რომ „ინოროდცები“, ქართველები, რომელთა ენასაც „ძაღლის ენას“ ეძახდენ დიდმყრობელური შოვინისტები, დამხჩვალიყვენ რუსულ პოლიტიკაში. მაგრამ ქართველმა ხალხმა en macce შესძლო ამას გადარჩენილდა და მოწინავე ელემენტებთან ერთად თავისუფალი შემოქმედებისათვის ნარ-ეკლით მოცული გზა გაეკაფა. ცხადია, ამ შემთხვევაში დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა წარსულის კულტურულ ტრადიციას და მრავალ კულტურათა შორის ბრძოლიდან თავისი კულტურული სახის შენარჩუნების უნარს. და ეს უნარი ჰქონდა ქართველ ხალხს. მრავალ საუკუნოების მონობა განუცდია, კულტურათა ბრძოლის ქარცეცხლიდან გამოსულა, თუმცა სავსებით დაუხიანებლათ არა. ძმიმე პირობებს მიუხედავათ, ქართველმა საზოგადოებამ შეძლო ცოტათი მაინც კულტურულათ ესუნთქა და მეული კულტურული ძალების მობილიზაციით, ენერგიის დაჭიმვით დასაყვარულთან შეუდგა კულტურულ საქმიანობას. დაბრკოლება დიდი! რკინის ეკლებით მოცული გზა! მაგრამ მოწინავე საზოგადოება ამას არ უშინდებოდა და განაგრძობდა კულტურულ ბრძოლას. ასეთ პირობებში, ცხადია, კულტურა, როგორც ბასიური, ფრთებს ვერ გაშლიდა და თავის გაფლენის ქვეშ მთელ ხალხს ვერ დააყენებდა. წინ წაიწია ისეთმა კუთხეებმა, რომელნიც ქალაქს და სამეშაო ცენტრებს აღირე დაუახლოვდენ და ქალაქურ ცხოვრებას ეზიარენ. ამ მხრივ დასავლეთი საქართველო უფრო კარგ პირობებში იყო, ვინემ აღმოსავლეთი.

თავისი უკულტურობის პოლიტიკით რუსეთი ხრამში გადაიჩეხა. ეს ლიმშენსანიშნავი მაგალითია. არ უნდა ავიწყდებოდეს არავის ეს მოვლენა.

საქართველოსთვის პირობები არსებითად შეიცვალა. დღეს იგი თავისთავის პატრონი და მოვლელი. და მენ იცის, რომ კარგი პატრონობა და მოვლა კულტურულ მოღვაწეობაში გამოიხატება, რადგან კულტურა ფუძეა, რომელზეც გაუკეთესებული მომავალი მკვიდრათ შენდება. ქართველ ხალხს უყვარს სწავლა-განათლება. დიდი შრომით და ჯაფათ მოპოვებული სოფლის სამკითხველოები და სახალხო თეატრები ამის აშკარა დამამტკიცებელია. ის ფაქტი, რომ სამტრედიის რაიონი, როცა შეძლება მიეცა, ტელეფონის ქსელით დაიფარა,—ამას ზედ ერთვის. თვით გლეხებმა ჩაუყარეს მას საფუძველი. და ეს ფაქტიც ღაღდებს, რომ ხალხს უყვარს კულტურა. მართალია, არის ისეთი კუთხეებიც, სადაც კულტურის ცოტა რამ სცხოთო, მაგრამ სწორეთ აქაა საჭირო კულტურის ამოძრავება. ამ მხრივ შინაგან საქმეთა სამინისტროს კანონ-პროექტები მეტათ დიდნნშვნელოვანია. ჩვენ უკვე შევეხეთ მათ, როგორც კანონ-პროექტს და სიამოვნებით აღვნიშნეთ მისი დამუშავება. დღეს ეს კანონ-პროექტები უკვე კანონათ იქცა.

საქართველოს პარლამენტმა თავის უკანასკნელ სხდომაზე განიხილა და დაამტკიცა ეს კანონ-პროექტები: 1. კანონ-პროექტი ფოსტა-ტელეგრაფისა და ტელეფონის ქსელის გამოყენებისა. 2. კანონ-პროექტი — ახალი წიგნთ-საცავ-სამკითხველოების გახსნის შესახებ. დღეიდან იწყება ფართო და ძლიერი კულტურული მუშაობა. აღსანიშნავია, რომ პირველათ ყოვლისა ეს კულტურული ლამპარი შეიკრება იქ, სადაც დღემდე სიბნელე იყო გამეფებული. ეს მიზანშეწონილი ნაბიჯია. ამ გვარათ, კულტურულ საქმეში კერძო ინიციატივას, რომელმაც ძლიერი დაღი დაასვა ჩვენს კულტურულ ცხოვრებას, თან ემატება სახელმწიფოებრივი მოღვაწეობაც ამ დარგში. და ორივე ერთად ხელი-ხელ გადაჭდობილი შესძლებს, რომ ამ ახლო მომავლისათვის ჩვენი ქვეყანა კულტურულათ გაიფურჩქნოს და აყვავდეს. ამას კი ჩვენი დემოკრატიის წინსვლისათვის, ჩვენი დამოუკიდებელი რესპუბლიკის განმტკიცებისათვის უაღრესათ დიდი მნიშვნელობა აქვს. იქ, სადაც ყველა ერი წარსდგება თავის ავლა-დიდებით, იქ სადაც ყველა მივა თავისი სახით, იქ ჩვენც უფლება გვაქვნდა დავი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაარკვია, რომ ის რუსეთში მცხოვრებ ერთა კითხვაში შემდეგი პრინციპით იხელმძღვანელებს:

2. ეთვალ ეროვნებას უფლება აქვს თავისუფალ თვითგამორკვევისა, თუნდაც ეს თვითგამორკვევა სრულ გამოყოფაში და დამოუკიდებელ სახელმწიფოს დაარსებაში გამოიხატოს.

თუ საქართველო ამ პრინციპს იყენებს, ის ამ შემთხვევაში რუსთა სოვეტების რესპუბლიკის გადაწყვეტილების ფარგლებში მოქმედებს, ამიტომ ყოველად შეუძლებელია იმის თქმა, რომ ამით ქართველი ხალხი უარყოფს რუსთა მისწრაფებას ან კიდევ შეურაცხყოფას აყენებს მათ ეროვნულ გრძნობას.

III. ეროვნის სახელმწიფოებისგან საქართველოს დამოუკიდებლობის ცნობა.

1. სახელმწიფოს წარმოშობასა და მის ცნობისაგან სხვა და სხვა სახელმწიფოების მიერ განსხვავებაა.

პირველი გულისხმობს, რომ სახელმწიფო უკვე არის, მეორე კი მას ჯერ უნდა დაერთოს, როგორც აუცილებელი მომენტი. სახელმწიფოს ცნობა ნიშნავს მის მიღებას სხვა სახელმწიფოთა ოჯახში, რომლითაც ეს უკანასკნელნი აცხადებენ სურვილს საერთაშორისო უფლების მიხედვით მასთან ცხოვრებისას და დამოკიდებულებისას, როგორც თანასწორ წევრთან. ეს ცნობა გულისხმობს აგრეთვე ახალი წევრის ნებას საერთაშორისო უფლებას სხვებთან ერთად დაემორჩილოს. სახელმწიფოს ცნობას, როგორც საზოგადოდ მიღებულია, მხოლოდ დეკლარაციული ხასიათი აქვს.

ის საძირკველს კი არ უყრის ახლად ცნობილ სახელმწიფოს არსებობას, არამედ გულის მოკმეხს მას. მიუხედავად ამისა ის უფლების საძირკველია, რაგან დამოუკიდებლობის ეს ცნობა ახალ ნაწილს უერთებს საერთაშორისო ოჯახს საერთაშორისო უფლების ძალით.

ეს შეხედულება მიღებულია თანამედროვე საერთაშორისო უფლების ლიტერატურაში, როგორც უდავო.

უკანასკნელად ეს შეხედულება დაიცვა ფლეიშმანმა თავის მანუსკრიპტში „Die Alandfrage".

ამ შრომიდან მომყავს რაშოდენმე ადგილი (გვ. 26, 27): „ფინლანდიამ დამოუკიდებლად გამოაცხადა თავისი თავი იმ წამსავე, როგორც კი ის მოშორდა რუსეთს და შეიდეა, რომ ძალა შესწევს თავის საზღვრებში თავისუფლად არსებობისათვის...

სახელმწიფოების მიერ მისი ცნობა მხოლოდ დეკლარაციული ხასიათისაა; ის არაფერს არ ამტკიცებს, ის მხოლოდ აღიარებს. ის, ამ სიტყვის პოზიტიურ მნიშვნელობით, მას შესაფერ დამამტკიცებელ საბუთს აძლევს; არ ცნობას არავითარ ცვლილებს შეტანა ,,ღარ შეუძლია სახელმწიფოებრივობის განვითარებაში. ასეთი აზრის არის თანამედროვე მეცნიერებაც..

პოლონეთის სახელმწიფოს წარმოშობის შესახებ „Polnischen Blättern"-ში (1917 წ. გვ. 279) მეც ასეთი აზრი გამოვთქვი.

ცნობა შეიძლება სხვა და სხვა ფორმით. ფორმალური ცნობა ნათელ ყოფაა საერთაშორისო ოჯახის უფროსი წევრის სურვილისა ახლად წარმოშობილ სახელმწიფოის მიღებაზე.

შემდეგ ის აგრეთვე ერთგვარი ნებისყოფის გამოაშკარავებაა ის საერთაშორისო უფლების დამცველ ორგანოების მიერ, რომელთაც ახალი სახელმწიფო შესაფერი უფლებებით უნდა შემოსილნ. ასეთ იურიდიულ-დიპლომატურ ცნობისაგან განსხვავდება ცნობა სახელმწიფო ორგანიზმის, „როგორც de facto არსებულის".

ეს შეიძლება სხვა და სხვა გზით მოხდეს: დიპლომატიურ ნოტების გაცვლით, ელჩების გაგზავნით და მიღებით, ხელშეკრულებების დადებით და სხვ. იმაზე ყურადღების მიქცევას, რომ შეიძლება ყოფილი დიდი-სახელმწიფო ან სხვა სახელმწიფოები სურვილს ,,მოსთქვამდენ ჯერ ორ სახელმწიფოს შუა ყოველგვარ გამოურკვეველ საკითხის გამორკვევის ან დროებით გადადების შესახებ, შეუძლია ძველი საერთო სახელმწიფოს არსების განმტკიცება; —ეს არის ერთგვარი თავის დაჭერა ფორმალურ ცნობამდე. მაგრამ ასეთი ცნობაც ცნობაა. მიმატება „de facto" გულისხმობს არა ცნობას, არამედ არსებობას ახლად წარმოშობილი სახელმწიფოისას, რომლის ფაქტიური ყოფნა ის ადასტურებს, ხოლო უფლების მხრივ ამ საკითხს ასე ვთქვით, გამოურკვეველად სტოვებს.

სულ სხვა გვარია დამოკიდებულება იმ სახელმწიფო ორგანიზმთან, რომელმაც დაარღვია მოლიანობა დიდა-სახელმწიფოსთან, მაგრამ სულ არ მოშორებია მას. ასეთ დროებით მდგომარეობას არ შეუძლიან ხელი შეუშალოს სახელმწიფოთა შორის დამოკიდებულების განმტკიცებას.

დიადი საერთაშორისო მოვლენები დროსა და სივრცის კანონებს ექვემდებარებიან და ამიტომ არსებულმა სახელმწიფოებმა თავისი თავი შეიძლება იძულებულად იცნონ დამორჩილონ ფაქტს ახალ სახელმწიფოს თანდათანობათი პროცესით წარმოშობისას და ასეთივე ნელი სვლით შეუფარდონ თავისი და მათი სახელმწიფოს ქვეშევრდომების ინტერესები ახლად შობილ სახელმწიფოებრივ არსების ცხოვრებას და განვითარებას.

გერმანიასა და საქართველოს რესპუბლიკის შუა დამყარებული დამოკიდებულება არ შეეფერება ხსენებულ კატეგორიას.

გერმანიამ და მისმა მოკავშირეებმა იცვნეს საქართველო, როგორც დე ფაქტო არსებული სახელმწიფო და ეს სტატს-სეკრეტარმა ფონ-კიულმანმა რეიხსტაგზე 24 ივნის, 1918 წ. საქვეყნოდ აღიარა (17026 თ. გვ. 5609 ს.)

სტატს-სეკრეტარი უთითებს გერმანიასა და საქართველოს შორის მოსხდარ დიპლომატიურ ნოტების გაცვლაზე; მაგრამ მე მინდა ყურადღება მივიქციო იმას, რომ ეს ცნობა საქართველოს დამოუკიდებულობა გერმანიის მიერ გამოთქმულიყო ჩუმად.

ასე იყო ბათომში მოლაპარაკების დროს, რომელზედაც უკვე გვქონდა ლაპარაკი, ფოთში, 28 მაის, 1918 წ. მომხდარ ახრთა გაცვლა-გამაცვლის დროს, როდესაც „საქართველოს მთავრობის" გზა არა პროგეზორიული შემადგენლობის შესახებ იყო ლაპარაკი, როდესაც „საქართველოს სახელმწიფოს" უფლებებზე და მოვალეობაზე უთითებენ სხვა და სხვაგვარ ხელშეკრულებების დადებით, მაგრამ განსაკუთრებული მნიშვნელობის იყო გაგზავნა ტფილისში გგრმანიის, ავსტრო-ჰუნგარეთის და ბულგარეთის დელეგაციებისა, რომელთა დოკუმენტები „საქართველოს რესპუბლიკის" მთავრობამ დაამტკიცა.

1918 წლ. 13 მარტს, ბრესტ-ლიტოვსკში რუსეთთან დადებული საზავო ხელშეკრულებაც (მაშასადამე საქართველოს მიერ დამოუკიდებლობის გამოცხდებამდე) იხსენიებს კავკასიაში ახლად წარმოშობილ სახელმწიფოებს.

მეორეს მხრლის მესამე აბზაცი ამბობს: არტაანის, ყარსის და ბათომის ოლქები დაუფარნებლივ დაცლილ უნდა იქნენ რუსეთის ჯარებისაგან. რუსეთი არ უნდა ჩაერიოს ამ ოლქების სახელმწიფო და საერთაშორისო დამოკიდებულებათა გამორკვევის დროს და მისცეს საშუალება მკვიდრ მცხოვრებლებს მეზობელ სახელმწიფოებთან, სახელოვნ ო ს მ ა ღ ე ბ ო თ ა ნ, შეთანხმებით თავისი ბედი გამოარკვიოს ახალი წყობილების ცხოვრებაში გატარებით.

როგორც რაიხს-კანცლერის მიერ რაიხსტაგისათვის გადაცემული წიგნი (გვ. 92) მოწმობს, „ყველაზე უფრო დიდენშვნელოვან მეზობელ სახელმწიფოდ" მოხსენებულია ოსმალეთი. რუსეთი სრულიად არ იხსენიება.

როგორც სხვა მეზობელი ერები ოსმალეთთან ერთად იგულისხმებიან ის ერები, რომელნიც დაინტერესებულნი არიან ახალ წყობილების დამყარებაში—კავკასიის ახალი სახელმწიფოები. ისინი ბარკავეზეთ მოხსენიებულნი არიან მეორეს მუხლის მეორე აბზაცში, რომელიც ამბობს:

რუსეთი ყოველ ღონეს იხმარს აღმოსავლეთ ანატოლიის ნაპირების დაფუძნებლივ განთავისუფლებისა და მათი ოსმალეთის ხელში წესიერად გადაცემისათვის". წიგნის 93-ს გვერდზე ნათქვამია: „რადგან რუსეთის მთავრობას აქ ძლიერი სამხედრო ძალის ყოლა არ შეუძლიან, მან განაცხადა, რომ ყოველ ღონეს იღონებს ხსენებული პროგრესიები განთავისუფლოს და წესიერად გადასცეს ოსმალეთს. ამ შემთხვევაში ეს განცხადება უნდა განხორციელდეს ამიერ-კავკასიის ტერიტორიაზე ახლად წარმოშობილ სახელმწიფოებთან დიპლომატიური შეთანხმებით. რუსეთმა მაშასადამე ამ სახელმწიფოებთან შეთანხმებით, რომელთაც უპირველეს ყოვლისა საქართველო ეკუთვნის, უნდა ასარულოს შეპირება-განცხადება. ამას ხხოლოდ მაშინ აქვს მნიშვნელობა, თუ ცნობილი იქნება, რომ ამიერ-კავკასიის ნაწილები რუსეთის სახელმწიფო მთავრობის ქვეშ კი აღარ არიან, არამედ დამოუკიდებელ სახელმწიფოებს წარმოადგენენ, რადგან თავის საზღვრებში სახელმწიფო მოქმედებს ყოველი სხვა გზით, მაგრამ არა დიპლომატიური აზრთა გაცვლა-გამოცვლით". მეორეს მუხლის მიღებით რუსეთმა ამგვარად ,,იცნო საქართველოსა და კავკასიის სხვა ერების ჩამოშორება რუსეთიდან და მათი სუვერენული არსებობა.

თუ აქამდე გერმანიას ფორმალური ცნობა საქართველოს რესპუბლიკისა არ განუცხადებია, ამის მიზეზი რუსეთისადმი ყურადღებაში უნდა ვეძიოთ. ხსენებულ სატყვაში კიულმანმა ესტლანდიისა და ლიფლანდიის შესახებ შემდეგი განაცხადა (გვ. 5608): „გერმანიის მთავრობა იმ თავითვე იმ აზრისა იყო, რომ მეტად საჭირველია, სანამ სრული დიპლომატიური ცნობა მოხდებოდეს იმ ახლად წარმოშობილ სახელმწიფოების, რომლებიც რუსეთს ჩამოშორდნენ, რუსეთის სახალხო კომისარების საბჭოსთან მოსკოვში დაწერილებითი მოლაპარაკება გავმართოთ იმის შესახებ, თუ რა პირობებში შეიძლება მოხდეს ახალ სახელმწიფო ორგანიზაციების ცნობა". საქართველოს შესახებ ის ქვეყნით შემდეგს ამბობს: „მის დიპლომატიურ-იურიდიულ ცნობის შესახებ შეიძლება იმისეე განმეორება, რაც მე ზევით ვსთქვი". (გვ.5609) ამიტომ შეუძლებელია ამაში ეჭვის შეტანა, რომ გერმანია მზათ არის იცნოს საქართველოს დამოუკიდებლობა. განა ამ წლის მაისში ბათუმში გერმანელი მისია არ დაჰპირდა საქართველოს მის ცნობის აღიარებას. რუსეთის თანხმობა უთუოდ მოსალოდნელია; მისი უარი წინააღმდეგობა იქნება ამ პრინციპისა, რომელიც სახალხო კომისარების საბჭომ საქვეყნოდ დიდის ამბით აღიარა.

დასკვნა შემდეგია, ჩემის აზრით:

1. საქართველოდან დღეს უკვე დამოუკიდებელი, სუვერენული სახელმწიფოა და რაგორც ასეთს სრული უფლება აქვს მოთხოვოს საერთაშორისო ცნობა სხვა სახელმწიფოებისაგან.

2. საქართველოს რესპუბლიკა ცნობილია მის კანონიერ ტუტად მოქმედების მიხედვით ბერმანიისა და მის მოკავშირეების მიერ, როგორც de facto არსებული წყარო საერთაშორისო სახელმწიფოთა ოჯახისა.

3. ფორმალურ ცნობის არ ეწინააღმდეგებაან უფლებრივი მოსაზრებანი. ის არც „არამეგობრული" აქტი იქნებოდა რუსეთისადმი, რომელმაც საქვეყნოთ განაცხადა ეროვნებათა თვითგამორკვევის უფლება „ჩამოშორებამდე და დამოუკიდებელ სახელმწიფოს დაარსებამდე".

უცხოეთის პრესა ზავის გამო.

(დეპეშებით)

ლ ო ნ ი ნ ი, 17 ოქტ. (საფრანგეთის რადიო). საფრანგეთის პრესამ ერთხმად მოიწონა კილო, რომლითაც შედგენილია შეერთებული შტატების მთავრობის პასუხი გერმანიისადმი. გაზეთი „ტანპი" სწერს: გერმანიის მართველებს სურდათ ხალხს დარღვევა და კიდევაც მიიღწიეს ამ მიზანს. ამისი პირველი შედეგი ის არის, რომ თავისივე ხალხი, რომელსაც ზავი სწყურია, ეყურებს მათ, როგორც მთავარ დამნაშავეთ ზავის მიღწევის დაგვიანებაში.

გ ე რ მ ა ნ ი ი ს პრესა, 17 ოქტ. „ფრანკ-ფურტის გაზეთი" პრეზიდენტ ვილსონის პასუხის გამო სწერს: „კილოს და შინაარსის განსხვავება პრეზიდენტ ვილსონის პირველსა და მეორე ნოტას შორის, თვალსაჩინოა. იმ დროს, როცა პირველი პასუხი უფრო შეკითხვა იყო და გერმანიის პასუხი იმედს იძლეოდა, რომ რამოდენიმე კვირის შემდეგ ომი ფაქტიურად დასრულდებოდა და საზავო მოლაპარაკებას დავიწყებდნენ, ეს იმედი, ვილსონის ახალი ნოტის გამო დაიკარგა. დღეს ვეკვთობთ, რომ ზავი მუდმივი ან დროებითი მალე შეიკრას. რაც შეეხება სისასტიკეს, რომელზედაც პრეზიდენტი ვილსონი მიუთითებს გერმანიის მთავრობას, ვუპასუხებთ, რომ მხოლოდ ზავს შეუძლიან მოსპოს. საერთოდ გერმანიას არ შეუძლიან უკამთოდ მიიღოს ამგვარი ბრალდებები. ცხადია გერმანიის მთავრობა დიდ-ხანს არ დაიყოვნებს დამნაშავეთა ძიება-გასამართლებას, თუკი რაიმე დანაშაულს მართლა აქვს ადგილი.

ჯერჯერობით ვილსონის ნოტა არ გვაძლევს იმედს დავინახოთ მასში ზავის ინიციატორი. როგორც სჩანს, ვილსონი თავის მოკავშირეებთან კვლავ განაგრძობს მოლაპარაკებას, რომლის შედეგს, ალბათ, ახალ ნოტაში გავიგებთ. საქმის გაკეთებურების დროს კი ინგლისისა და საფრანგეთის პრესაში იმგვარ წერილებს ვკითხულობთ, რომელიც ზავის მოახლოებებას არ გვპირდება. ამიტომ ისინი, ვისაც ზავი სურს თავისი ხეოვნებიან შორს არ უნდა წავიდეს. გერმანიის ხალხი ასე არასდროს არ ყოფილა ზავის მომხრე, როგორც ახლა, მაგრამ შეიძლება ეს სურვილი შეიცვალოს, თუ ისეთი შთაბეჭდილება მივიღეთ, რომელისგან აშკარა იქნება, რომ მოწინააღმდეგეთ არ სურთ ააცილონ გერმანიის ხალხს უკანასკნელი და გადადწყვეტენ შებრძოლოა. მოხდება ეს შებრძოლება არსებულ, თუ მომავალ მთავრობის დროს,—მისი შედეგი იქნება დიდი და საბედისწერო ორი იდეალის განსაზარცეულებლათ: გერმანიის დემოკრატიზაციისა და ეროვნებათა ლიგის დაარსებისა, იდეალები, რომელთა განხორციელება მოწინააღმდეგეთა რწმენებით უნდა მოპყვეს ამ სისხლის-მღვრელ ომს შედეგათ. ზავის იმედების დამარცხებას შეუძლიან აღადგინოს ძველი წყობილება, რომელსაც სძაგს ახალი სახალხო მთავრობა.

თეოდორ ვოლფი „ბერლინერ ტაგებლატტში" მოწონავე წერილში ვილსონის სპასუხეთ ნოტის შესახებ სწერს: „აქამდეი თავის სიტყვებში და წერილობითი მიმართვაში პრეზიდენტი ვილსონი ყოველთვის ანსხვავებდა გერმანიის ხალხს იმპერიან, ვინც ფლეშდის განაგებდა მათ ბედ-იღბალს. იმავე დროს ვილსონი არა ერთხელ აღნიშნავდა თავის სიძულვილს გერმანიის ძველ გამგეობის სისტემისადმი და გამოსთქვამდა თავის სიყვარულს გერმანიის ხალხისადმი. თუ დავიჯერებთ, რომ ვილსონს მართლა სურს ხალხთა მორიგება და მეგობრული ყავშირის დამყარება, დღეს მის სიტყვებს არ უნდა ჰქონდეს გამარჯვებული კილო, რომელიც კარნახობს თავის ნება-სურვილს. ძნელია იქ სამართლიანი ზავის მიღწევა, სადაც პოლიტიკური მოღვაწე ლაპარაკობს ისეთი ენით, რომელიც ეყრდნობა ძალადობის თეორიას.

რ ო ტ ე რ დ ა მ ი, 16 ოქტ. პოლიტიკურ მოღვაწეთა აზრით, ზავის დამყარების იმედი ეხლა უფრო მეტია, ვიდრე ოდესმე წინად. ვილსონი კისრულობს ისე დიდ პასუხისმგებლობას, რომლის მაგვარი ისტორიას ძნირად თუ დაუკისრებია რომელიმე სახელმწიფო მოღვაწისათვის.

ჰ ა ა გ ა, ოქტ. 17. ლონდონის კორესპონდენტი „ნიე ბიურო" ამბობს: მოკავშირე სახელმწიფოებმა დაჟინებით უნდა მოითხოვონ, რომ არსებითი საკითხები დროებითი ზავის შეკვრამდე უნდა დაიდაწყვეს, საზავო კონფერენციაზე კი მხოლოდ დეტალები დამუშავდება.

ლ ო ნ დ ო ნ ი, ოქტ. 16. იტალიის გაზეთები შიშობენ, რომ ცენტრალურმა სახელმწიფოებმა ვილსონის პირობები არ მიიღონ. „კორიერო" ამბობს, რომ იტალია ვერ მიაღწევს თავის მიზნებს.

„ტაგებლატი" იხილავს ვილსონის ნოტას და ამბობს, რომ ბისმარკი ჯერ კიდევ 1870 წ. საფრანგეთის დამარცხების დროს განიხილავდა... (გამოტოვებულია) დაცლის შესახებ.

გაზეთი განსაკუთრებით აღნიშნავს გერმანიის კონსტიტუციის ცვლილების მნიშვნელობას ამერიკის ნოტის შემდეგ. ირკვევა, რომ გერმანიაში ამ ბოლო დღეებში მრავალი რამ შეიცვალა. „გუშინ კავშირთა საბჭომ მიიღო კონსტიტუციის ცვლილება, რომლის თანახმად იმპერატორს ერთმეფე ომისა და ზავის საკითხში გადაამწყვეტი უფლება ხალხის წარმომადგენლობის დამოუკიდებლად. ეს ის რეფორმაა, რომელსაც გერმანიაში დიდი ხანია თხოულობდნენ სწორედ ისე, როგორც პარლამენტარულ წყობილების შემოღებას, ვილსონი მოიხოხოვს ჩვენგან, რომ ჩვენ სახელმწიფო გადატრიალება მოვახდინოთ. ამაზე ჩვენ შეგვიძლია ვუპასუხოთ: „ჩვენ ეს უკვე მოვახდინეთ თვით გამორკვევის უფლებათა მიხედვით, რომელიც ჩვენ ისევე გვეკუთვნის, როგორც აღმოსავლეთის ნაციებს. ხოლო მას, რაც გვაკლია მალე შევასრულებთ, მაგრამ ის დრო, როცა ჩვენ განთავისუფლდით შინაურ მონობიდან, რასაკვირველია, არა გვსურს მონობის უღელი გარეშემ დაგვადგას. ვილსონის სიტყვების შემდეგ ზავი გვიანდება. ნოტის ხასიათი უარესია, ვიდრე ის მოთხოვნილებანი, რომელიც იქა სწერია. ვილსონი მოციქულია ხალხთა შერიგებისა და გაბედნიერების, მაგრამ მის ნოტას ძალადობის ხასიათი აქვს. ვილსონი ამბობს რომ მას სურს დაუფარავი ლაპარაკი, რომ ის ყოველთვის ეძებოდა დიპლომატიის ძველ მეთოდს, მაგრამ დღეს ჩვენ ვხედავთ მას ამ მეთოდების აღმასრულებლათ. ჩვენ ვხედავთ, რომ ამ ნოტასთან ერთად იზრდება მისი მოთხოვნილებანიც და ზურგს უკან ხმალ აღმართული გვემუქრება. ახალი გერმანია, რომელსაც სურს საპატიო მორიგება ყველა ერებთან არასდროს არ დაივიწყებს იმას, ვინც დიქტატორის ტონით დაიწყებს მასთან ლაპარაკს.

კონსტიტუციის შეცვლა.

მოკავშირეთა საბჭომ მოიწონა გუშინ იმ კანონის პროექტი, რომელიც სკვლის სამშვიერო კონსტიტუციის მე-11 მუხლს. მეორე მუხლის პუნქტი ასეა შეცვლილი, რომ იმ შემთხვევაში, თუ ომი გამოცხადდება, იმპერიის სახელითა უნდა იქნეს მოკავშირეთა საბჭოს და რეიხსტაგის თანხმობა. მესამე პუნქტი ასე იცვლება: საზავო ხელშეკრულება უცხო სახელმწიფოებთან უნდა მოხდეს მოკავშირეთა საბჭოს და რეიხსტაგის თანხმობით, რომ ასეთნაირად ხალხის თანამშრომლობა ომის და ზავის საკითხების გადაჭრაში უზრუნველყოფილი იყოს.

მაშინის დეკლარაცია.

ოთხშაბათის სენატმა დაადასტურა წინადადება, რომელიც ამტკიცებდა მის გადაწყვეტილებას, რომ მოკავშირე სახელმწიფოთა მიერ განთავისუფლებული ერებისთვის ადგილი იქნეს ის ზარალი, რომელიც ხან მტერმა მიაყენა. პიზონი ამასთანავე მოაგონებს, რომ გერმანიის მინამრი. ახალი გაფრთხილება

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გამოიქვა პრეზიდენტ ვილსონმა. ის ამბობს: ჩვენ ჩვენს მოკავშირეებთან ერთად, ბოლოშდე სამართლიან გზას დავადგებით, რათა საშუალმდე გავრცელ მსოფლიოდან ასეთი საშინელების განმეორების საშუალება.

სომხური პრესა

გაზეთი „ჰორიზონი" აღნიშნავს, რომ ოსმალეთმა მიმართა ისპანიის მთავრობის საშუალებით ამერიკის შეერთებულ შტატების მთავრობას წინადადებით, რომ ჩამოვარდეს ზავი და მოლაპარაკება დაიწყოს ვილსონის პირობების საფუძველზე. ამის გამო გაზეთი, სხვათა შორის სწერს:

„ეს ამბავი დიდი მნიშვნელობისაა. მაგრამ ჩვენთვის საეროა ეროენა იმისა, თუ რა პირობებში იმოუბეული ყოფილა ოსმალეთი ამ წინადადების მიცემაზე. ამ იძულებულ პირობების ხასიათს ასე თუ ისე გავლენა ექნება შეერთებულ შტატების პასუხის ხასიათზე, და ესეც თავის რიგზე წინადაწინ გამოარკვევს იმ გავლენას, რომელს ქვეშაც შეიქნება ჩვენი ერის მომავალი. მაგალითად, თუ მართალია ის კერძო ცნობა, რომ მოკავშირეთა ჯარები შესულან სტამბულში და დარდანელი გაუღიათ ოსმალოებს, მაშინ მოკავშირეების პასუხი სხვა შინაარსისა და ფორმისა იქნება ვიდრე იმ დროს, როცა ინგლის-ფრანგულ-ბერძნულ ჯარები იქნებიან ჯერ სტრუმიცის მდინარის ნაპირებზე.

გვეკითხება ინფორმაციებია".

გაზეთი ამიტომ უკმაყოფილია „საქართველოს საგენტოს". მცირე ცნობებით, თითქოს საგენტომ, როდესაც მეტი ცნობა არ მოსდის თვით უნდა გამოაცხოს სენსაციური ცნობები, თუ გინდ ისეთი, რომელსაც „ჰორიზონი" „კერძო ცნობას" ეძახის. ჯორების გავრცელებას კი საგენტოს ჩვენ ვერ მოვსთხოვთ.

„ამბატაგორი" ეხება საერთაშორისო მდგომარეობის და ამბობს:

„რაც არ უნდა სთქვან დიპლომატებმა, რომ არიფერი ცვლილება არ მოსხდარა საერთაშორისო ურთიერთობაში და სამხედრო განწყობილებაშიო, მაინც ეტყვევი რჩება ის ფაქტი, რომ მსოფლიო იმპერიალიზმმა და მედმიგ ფულის მოყვარულმა დიპლომატიამ საშინელი და მოუფლდნელი დამარცხება განიცადა. გერმანიის სახელმწიფო მდგინის ერცბერგის გამოცხადებანი, ცვლილება ოსმალეთში, გაფიცვები და დემონსტრაციები იტალიაში, ინგლისში და საფრანგეთში გვიამბობს, რომ შეშტის ძალის ხანა ყოფილა, და მსოფლიო დემოკრატია თავის ნებას უკარნახებს ყველა შეშტის თავყანისმცემელებს, და შორს არ არის ის დღე, როცა დემოკრატიის ნების ძალთა მოისპობა სისხლის და ძალადობას სახელმწიფოები და განხორციელდება ერების სოლიდარობის და საუკუნო მშვიდობიანობის იდეები. ეს ეს ცვლილებაა, რომელიც ანგარიშში უნდა მიიღონ ზოგან... და მიიღებენ კიდეც უეჭველად.

ქართული პრესა

ომის და ზავის შესახებ ლაპარაკი და წერა გრძელდება. ეს იმდენად მტკივნეული საკითხია, რომ მაზე კაცობრობის მთელი ყურადღებაა შეჩერებული. ორი თვალსაზრისით შინ ჯავენ ამ საკითხს და ორგვარათ მოეკიდნენ მის გადაჭრას. პირველნი მოელიან, რომ ომი დასრულდება იმპერიალისტების სავსებითი დამარცხებით და დემოკრატიის სრული გამარჯვებით. მეორენი ფიქრობენ, რომ ომი კომპრომისით დასრულდება. გაზეთი „ერთობა" ეხება ამ საკითხს და სწერს:

„არც ეს ომი და არც დემოკრატიული მოძრაობა საერთაშორისო დემოკრატიის სრულ გამარჯვებით ვერ დასრულდება. და მაშასადამე ბურჟუაზიული კლასების იმპერიალისტური პოლიტიკაც სავსებით და ძირიანად არ მოისპობა. აქ ძლიერი სახელმწიფოები კვლავ ბევრს რამეს შეიძენენ, უფრო ჩამორჩენილ სახელმწიფოების ხარჯზე ეკონომიურად გაძლიერდებიან და ამ განუვითარებელ სახელმწიფოებიდან რიგიც სახით ეკონომიურ კოპენსაციებს მიიღებენ.

მართალია ასეთი შედეგი დიდათ სამძიმოა საერთაშორისო დემოკრატიისათვის, მაგრამ იგი იძულებულია ასეთ კომპრომისებზე წავიდეს.

დღეს დემოკრატია სახოგადოების ისეთი ძალაა, რომელიც ზავს დაარჩენს, ომს ბახანგრძლივებს ბოლოს მოუღებს, იმპერიალისტურ ომის პოლიტიკურ ბატონობის ხასიათს წარმოუდგენლად დაასუსტებს და ერთა შორის თავისუფალ კავშირს, თავისუფალ მიმოსვლას დაამყარებს და თითოეული ერი, როგორც დემოკრატიული, კავშირი, შეავ ისეთ კოალიციაში, რომელიც მისთვის საკრთ და უფლებელი იქნება. ამ ნიადაგზე აშენებული მომავალი ზავი ხალხთა გადაჯაჭვულობა-შეკავშირების სფეროში დიდ ცვლილებას მოახდენს და ომამდის არსებული ტერიტორიალური საზღვრები საგრძნობლად შეიცვლება. საერთაშორისო დემოკრატია ბურჟუაზიულ კლასებს იძულებულს გახდის ბაღე ზავი ჩამოაგდონ და დამოუკიდებელ ერთა შორის ეკონომიური კავშირები დაამყარონ".

* * *

მკითხველებს კარგათ მოეხსენებათ, რომ აფხაზეთის ფეოდალებმა არა ერთხელ სცადეს აფხაზეთის ხალხის ზურგზე გარეშე ძალის შემწეობით თავისი ბატონობა გამეტკიცებინათ. თითოეულმა ცდამ უნაყოფოდ ჩაუარა ამ ხალხის ორგულებს და შავრაზმელებს. უკანასკნელ ცდას ფრთები შეაერა საქართველოს მთავრობამ. ამ მოკლენას ეხება გაზ. „სახალხო საქმე" და ამბობს:

„ბენ. ალექსეევი საქართველოს რესპუბლიკის წარმომადგენელი ევგ. გეგეჭკორთან მოლაპარაკების დროს აღნიშნავდა გაკვრით, რომ აფხაზეთს რუსეთთან შეერთება უნდა. ეს ტყუილია. რა ხელი და სიკეთე ახსოვს რუსეთისაგან აფხაზეთის ხალხს, რომ მინი კალთები ინატროს. მარტოოდენ მუჰაჯირების მოგონება კმარა ამ აზრის უარსაყოფად. მაგრამ ყოველ შემოხვევაში ჩვენს მთავრობას უდიდესი საფრთხილე და სიფხიზლე ჰქონათებს, რათა ძირიან-ფესვიანად ამოგდებულ იქმნას იქ (აფხაზეთში) ყოველგვარი ავანტიურა. ეს საუკეთესო იქნება, როგორც საქართველოს რესპუბლიკის მთლიანობისათვის, ისე თვით აფხაზეთის ხალხის დემოკრატიის ინტერესებისთვის, რომლის ქეშმარიტი წარმომადგენელნი ჩვენთან არიან და ჩვენთანვე დარჩებიან".

საქართველოს დემოკრატია და მთავრობა ყოველთვის ეპრძოდა და შეებრძოლება ყოველგვარ კონტრ-რევოლუციონურ და შავრაზმულ მოღალატურ გამოსვლას. ეს უეჭველია.

* * *

როგორც ვიცით, გერმანიისა და საქართველოს შორის ეკონომიურ ურთიერთობის დასამყარებლათ და განსამტკიცებლათ საქართველომ განსაკუთრებული დელეგაცია გგზავნა. საქართველოს პარლამენტმა უკვე მოისმინა დელეგაციის მოღვაწეობის შესახებ მოხსენება. გაზეთი „საქართველო" ეხება ჩვენი ეკონომიურ აღორძინების საქმეს, ეკონომიურ სისუსტეში დამნაშავეთ მთავრობის პოლიტიკა გამოჰყავს და ბოლოს ამბობს:

საქართველოს დელეგაციამ მოიხადა თვისი ვალი სახელმწიფოსა და ერის წინაშე. მისი ხუთი თვის დაუღალავმა მოქმედებამ საფუძველი მოუმზერა ჩვენს რესპუბლიკას და თანაგრძნობა უთავაზა იმ სახელმწიფოისა, რომელმაც საქართველოს დამოუკიდებლობის გამოცხადების პირველს დღეებში ჩვენი ერი იხსნა ფიზიკურ განადგურებისაგან და ახლა-კი ამკვიდრებს რესპუბლიკის საერთაშორისო მდგომარეობას.

სიტყვა ეკუთვნის ქართველ ხალხს: საღი სახელმწიფოებრივი შორს-მჭვრეტელობით და უტოპიური გატაცებისაგან დროზე განდგომით მან უნდა განთელებული კაცობრობის წინაშე დაამტკიცოს, რომ ერთნაირად ღირსია სახელმწიფოებრივი ცხოვრებისა და, მაშასადამე, საერთაშორისო ყურადღებისა.

ეკონომიური სისუსტის გამო მთავრობისათვის ბრალის დადება მხოლოდ ნაციონალ-დემოკრატებს შეუძლიანთ. რაც შეეხება დარიგებას, რომ ქართველმა ხალხმა უტოპიურ გატაცებას დროზე უნდა თავი დაანებოსო, მოეახსენებთ ბბ. ნაციონალ-დემოკრატებს, რომ ამ დარიგების მისამართი სწორეთ არა აქვს აღნიშნული, რადგან ქართველ ხალხს უტოპიასთან საქმე არა ჰქონია.

ნაწყვეტი რუსეთის სინამდვილიდან

II

როგორც მოგახსენეთ, ჩვენ ვეხებით აქ ბოლშევიკური რუსეთის ანუ როგორც ეძახიან:— სოვდეპის სინამდვილეს. ჩვენ ვეხებით იმ მხარეს, სადაც აფრიალდა ბოლშევიკური დროშა და გადაცილებით შეუდგნენ სოციალიზმის დამყარებას.

იქ, სადაც ობიექტური და სუბიექტური პირობები მზათ არაა, ჯერ საზოგადოების საშიში არ აზრდილა მომავალი, იქ არ შეიძლება ახალ ის დიად წესწყობიერების განხორციელება, როგორიც არის სოციალიზმი. ამას ყურადღება არ მიაქციეს ბოლშევიკებმა და დეკრეტებით ცხოვრებაში სოციალიზმის განხორციელებას შეუდგნენ. როგორც ვსთქვით, ამან დიდი წინააღმდეგობა გამოიწვია და ბოლშევიზმს პირდაპირი დატაკება მოუხდა დემოკრატიასთან და მის ორგანოებთან.

ფანატიკური იდეით გატაცებულმა ბოლშევიკებმა ხელის აქნევით გაიკრეს ეს დემოკრატიული დაწესებულებანი. წითელარმიელთა შემწეობით მათ იოლათ გაისტუმრეს საიქიოსაკენ სისხლით მოპოებული და მით შექმნილი დემოკრატიული ორგანიზაციები. ხრიშში გადაყარეს ვითომდა ბურჟუაზიული ორგანები. ანარქია შეიქნა სათაყვანებელი მოვლენა და ანარქიის მიეცა ყველფერი, რადგან სოციალისტური ზომების განხორციელება რუსეთის დღეანდელ პირობებში შეუძლებელი და პირიქით, ამის გამომწვევიც გახდა. საბჭოების გამწყალიცება და მისი კანონმდებლობა—ისტორიულად რამდენადაც დიდად მნიშვნელოვანი არ უნდა იყოს, დღეს მხოლოდ გიჟური ცდის ნაყოფია და ამ ცდამ რუსეთი დაღუპა კიდეც. მაგალითისთვის აეიღოთ უფრო ახლოპელი მხარე, სადაც ბოლშევიზმი ბატონობს და მოქმედობს. ეს ჩრდილოეთ-კავკასიაა, რომელის შესახებაც ჩვენ ხელთა გვაქვს უტყუარი ფაქტები*).

როგორც ვსთქვეთ, ბოლშევიკებს დემოკრატიულ ორგანიზაციებთან მოუხდათ დაპირისპირება. გროზნას ყრილობის შემდეგ მათ გაათუქმეს ყველა ამორჩეული ორგანოები და თვითმართველობანი. გარეკეს ქალაქის საბჭოები, კავშირები და ორგანიზაციები, რომელშიც დემოკრატია იყო დარაზმული და შემდეგ მიადგნენ... იმ საბჭოებს, რომელნიც ბოლშევიკური არ იყვნენ და ბოლშევიკების პოლიტიკას არ აწარმოებდნენ. ამგვარად, საბჭო

თან,—გადადებულ იქნეს და ხელმეორედ განხილული საფინანსო კომისიაში, რათა შემდეგისათვის უფრო დაწვრილებითი მოსაზრებანი იყოს წარმოდგენილი.

პარლამენტი უარჰყოფს ამ წინადადებას და კანონ-პროექტს უცვლელად იღებს.

კანონ-პროექტები.

1915 წლის ნოემბრის 22 კანონის შესაცვლელად და შესასწორებლად დადგენილ იქნეს:

1) გაგრძელდეს ამ კანონის მოქმედება ფასიან გასართობებსა და სანახაობებზე შესასვლელ ბილეთებზე სამხედრო გადასახადის დადების შესახებ ამ საკანონ განსაკუთრებულ კანონის გამოცემამდე.

2) შესასვლელი ბილეთები სათეატრო წარმოდგენების დრამა-კომედიებისა, ოპერისა, ბალეტისა, ოპერეტისა და კონცერტისა ზემოაღნიშნულ სამხედრო გადასახადისაგან განთავისუფლებულ იქნეს 1918 წ. ოქტომბრის 15-დან.

კანონ-პროექტი შემუშავებულია ხელოვნების კომისიის მიერ.

ეს კანონ-პროექტი გადაეცა პრეზიდიუმს პარლამენტის მომავალ სხდომის დღის წესრიგში შესატანად. შემუშავებულია და მიღებული ხელოვნების კომისიის მიერ ოქტომბრის 7-ს სხდომაზე.

პარლამენტის იურიდიულ კომისიაში მუშავდება შემდეგი კანონ-პროექტები:

1) საქართველოს დემოკრატიული რესპუბლიკის სახელმწიფო კონტროლიორის შტატების შესახებ.

2) ნაფიც მსაჯულთა სასამართლოს შემოღების შესახებ.

3) ბათომის, ახალქალაქის, ახალციხის და ზაქათალის სამმართველოს ნაწილთა და ლორის სამმრეგებლო უბნის გაუქმების შესახებ.

დეპეშები.

ომი.

ბ ერ ლ ი ნ ი, 18 ოქტ. სამხედრო ცნობა. დასავლეთის ფრონტი. უკანასკნელ დღეებში ჩვენ დაკტოფეთ ფლანდრიის ნაწილი, ჩრდილო-საფრანგეთი და ქალაქები ოსტენდე, ტურკუენი, რუბე, ლილი, დუე და უკანა პოზიციებზე გადმოვედით. ბრიუგეესა და ლისს შუა გუშინ მტერმა რამოდენიმეჯერ შემოგვიტია დიდი ძალებით. მტერი ყველგან მოვიგერიეთ. ინგლისის რაზმები, რომელნიც შემოიკრნენ ლისის იქითა მხარეს და კორტრიკის სამხრეთით, კონერა-ტაკათ უკუ ვაგდეთ. ლილის და დუეს აღმოსავლეთით მტერთან პატარა შეტაკებებია. ლე-კატოსა და უაზის შუა ისევე განსაცდელ ბრძოლა. ინგლისელები, ფრანგები და ამერიკელები კვლავ შეეცადენ გაერღვიათ ჩვენი ფრონტი, რომლის დრის მრავალი სამხედრო მასალა დახარჯეს. ლე-კატოს ორივე მხრიდან ჩვენს მოწინავე პოზიციებზე მოტანილი მტრის იერიშებში დამარცხდა. ლე-კატოსა და ეზენვილის შუა მტერმა დაიპყრო ჩვენი პოზიციის ნაწილი. ბრძოლის შემდეგ ჩვენ შეეკაზერეთ მტერი ჩვენი საარტილერიო პოზიციების წინ, ლა-ვარიესთან. მოლატრთან და ეზონვილის ჩრდილო-აღმოსავლეთით, იქ სადაც მტერმა გაარღვია ეს ხაზები, ჩვენ მტერი განვდევნეთ და კონტრ-იერიშით უკან დავაბეზენეთ. ეზონვილი და მის სამხრეთით მდებარე ადგილები, მიუხედავად მტრის ძლიერი იერიშებისა, ჩვენ შეეინარჩუნეთ. შუადღისას განახლებული იერიშებიც მოვიგერიეთ. მოგიგერიეთ აგრეთვე იერიშები უაზის ფრონტის წინაღმდეგ ორინის ჩრდილოეთით. მდინარე ენზე ოლიზის აღმოსავლეთით მტერი განაგრძობდა ძლიერ იერიშებს. ცხარე ბრძოლის შემდეგ მტერი მოვიგერიეთ. პრუსიის მსროლელნი გრანდ-პრეს დასავლეთით და ბრანდერბურგელები მაასის აღმოსავლეთით პირნათლად ასრულებენ ნაკისრ საქმეს.

ს ტ ა მ ბ უ ლ ი, 18 ოქტ. სამხედრო ცნობა. ყველა ფრონტებზე მდგომარეობა უცვლელია.

უ ნ ო ო ბ ი ი.

საფრანგეთის სოციალისტები.

საფრანგეთის სოციალისტურ პარტიის კონფერენცია გამოსოლქვანს სრულ თანხმობას ნაციონალურ თავდაცვის საქმეში.

ამასთან ერთად პარტია თავის წინდა მოვალეობათ სთვლის გაასკეცოს შრომა და ენერგია მეამრთველი ამ სისხლის მღვრელ ომის მოსპობისაკენ თანახმად ინგლისის მუშათა კონგრესის დადგენილებისა, საფრანგეთის სოციალისტური პარტია შეებრძოლება ყველა მთავრობას, რომელიც ხელს შეუშლის ინტერნაციონალის შეკრებას და აწარმოებს რა იმპერიალისტურ პოლიტიკას, უარყოფს ყველასთვის მისაღებ ზავის პირობებს. ამის გამო პარტია ავალებს თავის გამგეობას და აგრეთვე პარლამენტის ფრაქციას, რომ მთ მიიღონ ყოველგვარი საშუალება ამ მიზნის მისაღწევად თვით სამხედრო კრედიტის უარყოფამდე.

სამოქალაქო და სამხედრო მთავრობა.

ჯერ კიდევ სანამ ვილსონის საპასუხო ნოტის შინაარსი არ იცოდნენ ბერლინში, საკავშირო სამეფოს შეიტანა რეფორმა კონსტიტუციის § II შეცვლის პროექტი, რომლის მიზანი იყო ომის და ზავის საკითხი ხალხის წარმომადგენელთ გადაეწყვეტათ. პარტიათა უმრავლესობამ გამომიუშავა პროგრამა, რომელიც მიიღო მთავრობამ, რომლითაც სამხედრო უწყება უნდა დაექვემდებაროს სამოქალაქოს და სამხედრო მთავრობას არ უნდა ჰქონდეს გავლენა პოლიტიკაზე.

ბავარიის პალატაში.

მ ი უ ნ ხ ე ნ ი, 17 ოქტ. ბავარიის პალატის დღეგანდელ კრებაზე მინისტრ-პრეზიდენტმა ჰანდლმა განმარტა საგარეო და შინაურ საქმეთა ვითარება, დაახასიათა სამხედრო მდგომარეობა, რომელსაც უწოდა თავდაცვის ომი, საიდანაც ბერმანიის იარაღის ღირსება უმწეოკლად გამოვა. აღნიშნა აგრეთვე სამართლიანი ზავისაღმი მისწრაფება, რომელის დამყარება შეიძლება მხოლოდ მაშინ, როცა გერმანიას არ მოსთხოვენ მიიღოს ისეთი პირობები, რომელიც დაამცირებს მის ეროვნულ ღირსებას. შემდეგ მან აღნიშნა ბავარიის ერთგულება კონსტიტუციისადმი და ბოლოს მინისტრ-პრეზიდენტმა ქსუმეა, რომ ბავარიის მთავრობა მზათაა პალატასთან ერთად იმუშაოს, სადაც ხალხის წარმომადგენელნი მონაწილეობას მიიღებენ მართვა-გამგეობაში.

ახალი ამგები.

მთავრობაში.

○ მთავრობამ განიხილა სამხედრო მინისტრის მიერ წარმოდგენილი შტატები და სმეტები:

პირველი: კანონ - პროექტი ოფიცერთა შტატებისა და ხარჯისა: თვეურად: დივიზიის უფროსს ჯამაგირი 1450 მ.; ბრიგადის კომანდირს—1300 მ.; პოლკის კომანდირს—1150 მ.; პოლკის კომანდირის თანაშემწეს—900 მან.; ბატალიონის კომანდირს—850 მან.; ოროტის კომანდირს—725 მ.; უფროს ოფიცერს—575 მ.; უმცროს ოფიცერს—500 მან.

მეორე: კანონ-პროექტი ჯარისაკაცთა შენახვისა. ხარჯი დღიურად თითო ჯარისკაცზე გამონგარიშებულია 4 მან. 44 კაპ. მიღებულ იქნა უცვლელად ნორმაში ჯარისაკაცთა შენახვისა: თუ რამდენი უნდა მიეცეს დღიურად: პური, ხორცი, შაქარი და სხვა, ფასები პროდუქტებისა ბერიოდედად იცვლება: ფასებს აწესებს ბაზრის მიხედვით სამხედრო სამინისტრო სასურსათო საბჭოსა და სახელმწიფო კონტროლთან ერთად. მიუჯეტი გამოიყენება საშუალო არითმეტიკული.

მესამე: კანონ-პროექტი ცხენების შენახვისა. მიღებულია თითო ცხენზე დღიურად ხარჯი: 13 მ. და $37^1/_4$ კაპ.

მეოთხე: კანონ-პროექტი შესახებ ჯარისკაცთა ნივთიერი დაკმაყოფილებისა (ეგრეედწოდებული „ვეშეროე დოვოლსტვიმ“): პერანგი, ქუდი, შინელი და სხვა.

მეხუთე: კანონ-პროექტი ჯარისკაცთა ჯამაგირებისა: თვეურად: რიგის ჯარისკაცს („რიადოვოი“)—20 მან.; ეფრეიტერს—22 მ.; უმცროს უნტეროფიცერს—25 მ.; უფროს უნტერ-ოფიცერს—30 მან.; ფელდფებელს—40 მან.

მეექვსე: კანონ-პროექტი შესახებ ვადგასულთა („სხვერხოორონენ“). აქ იქნა ფერშალთა საკითხი გამოყოფილი: დანარჩენი მიღებულ იქნა.

მეშვიდე: სამხედრო მინისტრის შტატები. უარყოფილ იქნა სალიკვიდაციო განყოფილება, რადგან სალიკვიდაციო არაფის აღარ უნდა ეძლეოდეს. ხოლო კავკასიის ყოფილი ფრონტის სამხედრო პირთა და მოსამსახურეთა დოკუმენტების (ქაღალდების) კუთვნილებისამებრ მიცემისათვის დადგენილ იქნა, რომ სამხედრო სამინისტროსთან არსებულმა სალიკვიდაციო განყოფილებამ უნდა დაამთავროს ეს ოპერაცია ერთი თვის განმავლობაში დღიდგან ამა დადგენილებისა, რის შემდგომ სსენებული განყოფილება გაუქმებულად უნდა ჩაითვალოს. ამრიგად უწყვეტელი კანონ-პროექტი შეეა პარლამენტში დამტკიცებისათვის სალიკვიდაციო განყოფილების გამოკლებით.

მერვე: კანონ-პროექტი ქვეითი ჯარის შტატების შესახებ. კანონ-პროექტი მიღებულ იქნა. ხოლო თანვე მიღებულ იქნა შემდეგი: ა) დაეკალოს სამხედრო მინისტრს განსაკუთრებული ზომები მიიღოს ჯარისაკაცთა სწავლების გაფმჯობესებისათვის; ბ) მიენიშოს გერმანელ ინსტრუქტორებს განსაკუთრებული უფლება-მოსილება თვალყური აღეყნონ ოფიცრებს. მოვალეობის ასრულებისას, — და თუ რამ უწესობა ან შეუფერებლობა დაინახეს, მათ უნდა აცნობონ იმის შესახებ არა მარტო სამხედრო სამინისტროსა და გერმანელთა საკომანდოს, არამედ რესპუბლიკის მთავრობის თავმჯდომარესაც სამხედრო სამინისტროს საშუალებით. გ) მოვალეობის არა სასურველ ასრულებისათვის ოფიცრები უნდა იქნან მიცემულნი სამხედრო სამართალში.

დანარჩენი კანონ-პროექტები სამხედრო სამინისტროსი გადაიდო სხვა დროისათვის.

○ 21 ოქტომბრიდან ტფილისის მდგმიო მოქალაქეთა გამგეობა გაუქმდება.

○ საქონლის გაცვლა-გამოცვლის კომიტეტის წევრებად დაინიშნენ ალ. ჯაფარიძე და დავით მეივანი.

○ ფინანსთა მინისტრს მიეწდო დაუყონებლივ მისაცეს გზათა მინისტრს სესხის სახით ტყვიბულის მუშების ჯამაგირების დასაკმაყოფილებლად საჭირო ფულები კრედიტი 450,000 მანეთი სამხედრო სამინისტროს კრედიტიდან და 400,000 მან. სასურსათო საბჭოს კრედიტიდან.

○ მთავრობამ დაადგინა ცნობილ იქნას ალექსი ეულინსკი უკრაინის საკონსულო აგენტად საქართველოში.

○ მთავრობამ დაადგინა გაუქმდეს მთავრობის ავტომობილთა გარაჟი. მიიკეს ყველა სამინისტროებს თავთავისი ავტომობილი, რომელსაც ისინი მოათავსებენ სამინისტროს სადგომში. ამისთვის ეხსნება სამინისტროს შესაფერი კრედიტი, რომელიც რაოდენობის გამორკვევის შემდეგ შეტანილ უნდა იქნეს ყოველ სამინისტროო ხარჯთ-აღრიცხვაში. დანარჩენ ავტომობილებიდან გზათა სამინისტრომ იყოლიოს მუდმივი რეზერვი.

○ იუსტიციის კანცელარიის შტატები დასამტკიცებლად გადაეგზავნა პარლამენტს.

○ ივანე ჯაფარიძის თხოვნა თანამდებობისაგან განთავისუფლებაზე, მთავრობის მიერ შეწყნარებულ იქნა, ხოლო იუსტიციის მინისტრს ეფალება მთავრობის შემდეგ სხდომისათვის წარმოადგინოს ახალი კანდიდატი ჯაფარიძის მაგიერ.

○ ფინანსთა მინისტრს მიეწდოს მოახდინოს განკარგულება, რათა სახელმწიფო ბანკის სოხუმის განყოფილებიდან, აგრეთვე სოხუმის ხაზინიდან მიეცეს საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე შერვაშიძის ოფიციალური ყოფილი სახალხო საბჭოს მიმდინარე ანგარიშებიდან საჭირო ფული საბჭოს გასაუქმებელ აქციების და ცენტრალურ საარჩევნო კომისიის მოსამსახურეებთან ანგარიშების გასასწორებლად.

○ საქართველოს მთავრობამ სომეხ-ოლიდან ყირიმის საოლქო მთავრობის შინაგან მინისტრის ვიწ.-ლიიტ. სულკევიჩისაგან შემდეგი დეპეშა მიიღო: „რადგანაც ყირიმი ლტოლვილებით ვაიესო სასურსათო და ბინის საკითხების სიმწვავის გამო ვთხოვთ გამოუცხადოთ მეზოვრეებს, რომ მათი გაშვება ყირიმის მიწა-წყალზე აკრძალულია“.

სასოფლო სამეურნეო.

○ საქართველოს სასურსათო საბჭოს სხდომა მომავალ ოთხშაბათს, 23 ოქტომბერს შესდგება.

○ ქალაქის გამგეობამ დისამონოვის მეიდნის სასწორი იჯარით მისცა რ. ნ. ვალოსტიანეს, რომელსაც საჯარო ვაჭრობაში სხვებზე უმეტესი ფასი დაუნიშნეს ე. ი. 23,510 მან. სანამ ფქვილი ჩრდილოეთ კავკასიიდან რკინის გზით მოდიოდა, ამ სასწორის შემოსავალი ქალაქს, მარტო 8,000 მანეთიამდე ჰქონდა, როდესაც რიყეზე ქერი, ხორბალი, სიმინდი და სხვ. მცირედი ჩამოჰქონდათ სოფლებიდან.

○ კაუტიური სოდის (საპნის მოსახარშათ) გადატან-გადმოტანა შეიძლება მარტო სასურსათო, საბჭოს ნებართვით.

○ ტომრების და ბრეზენტების გადატან-გადმოტანა შეიძლება თუ მაზე ნებას დართავს სასურსათო საბჭო, ანუ ქალაქის მმართველობა ანუ კოოპერატივების კავშირი.

○ შეშის გადმოტანაზე ნების მისაღებად უნდა მიმართონ მიწათ-მოქმედების მინისტრს და ნავთის გადმოტანის ნების მისაღებად კი უნდა მიმართონ ვაჭრობა-მრეწველობის მინისტრს. ბორჩალოს მაზრიდან ყოველგვარ ტვირთისა, გარდა ზემო მოხსენებულისა, მათ შორის პურისაც, ნება ეძლევა გადატან-გადმოტანა ყოველ სადგურებში და ყველს მისამართზე და ამისათვის არავის ნებართვა არ არის საჭირო.

სხვადასხვანაირ და კრებები.

○ დღეს დილის 11 საათზე წრის ბინაზე მიხაილოვის ქ. № 102 სახ. სახლ. არს. ქართ. წარმ. მმართ. წრის გამგეობის მიერ დანიშნული წრის საზოგადო კრების გაგრძელება კრებაზე განსახილველია: გასულ სეზონის ხარჯთ-აღრიცხვა და გამგეობის არჩევნები.

○ კვირას 20 ოქტომბერს დილის 11 საათზედ მთავარ სამართველოში გაიხსნება საქართველოს რესპუბლიკის ფოსტა-ტელეგრაფის და ტელეფონის მოსამსახურეთა წარმომადგენლების კონფერენცია. გასარჩევია ფრიად საყურადღებო საკითხები.

ხელოვნება.

○ დღეს საღამოს სახალხო თეატრში სახ. სახლ. არს. ქართ. წარმ. მმართ. წრის მიერ წარმოდგენილი იქნება: ზორვანზადეს დრამა „ნამუსისათვის“. ადგილების ფასი სახალხოა. დასაწყისი საღამოს 8 საათზე.

○ შაბათს, 26 ოქტომბერს, კონსერვატორიის დარბაზში გაიმართება პირველი კონცერტი -კვარტეტი გერმანულ მუსიკით. პროგრამაშია გერმანული, რუსული, ფრანგული, სკანდინავიის და ქართველი კომპოზიტორები.

○ რადგანაც კავშირს ბევრი შეკითხვა და წერილი მოსდის პროვინციიდან წარმოდგენების შესახებ, ქართველ მსახიობთა საპროფესიონ კავშირის საბჭო ამით აცხადებს, რომ მას საკუთარ არავითარი ღონე არა აქვს ალაგმოს არამკითხე ვაკაბატონები, რომლებიც ხალხს აძალებენ თეატრს თავიანთი უგზავნო წარმოდგენებით; იგი მხოლოდ პასუხს აგებს თავის წევრების საქციელზე და თავის მხრივ შუამდგომლობას აღიძრავს სათანადო დაწესებულებების წინაშე, რომ მოსპოს უღირსი სცენის მოყვარეთა თარეში პროვინციაში და ამის მეთვალყურეობა დაეკალოს ჩვენს რწმუნებულებს.

გამოცემლობა.

○ გამოვიდა ტურნ. „კავკასსკი გოროდ“-ის 9 და 10 №-რი. ტურნალში მოთავსებულია ვ. ინოვეჩისა, ს. ზუბაჩანინოვისა და სხვათა წერილები.

○ რედაქციამ მიიღო „საბავშო ზღაპრები“ (ბუნების მეტყველებიდან) თავიისუფალი თარგმანი კატო ბურჯანაძისა. წიგნი სუფთათაა გამოცემული.

სასამართლოს ნაციონალიზაცია.

○ იუსტიციის მინისტრის (კაბინეტში) სამუშაო ოთახში ხვალ, 21 ოქტომბერს თათბირი მოხდება იმის შესახებ, თუ როგორ განხორციელდეს სასამართლოების დაწესებულების ნაციონალიზაცია.

ექიმები.

○ შინაგან საქმეთა სამინისტროს მედიკო-სანიტარული განყოფილება პროფესორ შიროკოროგოვის ხელმძღვანელობით, ამ თვის ბოლოში ხსნის განმარტებითი კურსებს ამ ექიმთათვის, რომლებიც სახელმწიფო სამსახურში არიან, რათა მოამზადონ სანიტარ ექიმთა კადრი. ცნობების მიება შეიძლება 10—3 საათამდე. ქსენის ქუჩა, № 10.

სხვა და სხვა ამბები.

○ 18 ოქტომბერს ღამით გარდაცვლილა ყოფილ ამიერ კავკასიის რესპუბლიკის მიწათ მოქმედების მინისტრის ამბანაგათ ნამაოფი ალ. შახატუნი.

○ ქალაქის გამგეობამ დაამტკიცა შტატები იმ კომისიისა, რომელსაც ენდობა გაანაწილოს საგაერო მრეწველობათა შორის 3% გადასახადი მთ ბინების ფასიდან.

○ სასანტარო საკმედმეო ფონდის შესადგენად გადასახადის კომისიაში ქალაქის გამგეობამ ამოიარჩია თავმჯდომარე ს. გ. ფარუშოვი და წევრებათ ი. ლ. ჩერქეზიშვილი და ვ. მ. გოფმანი.

○ ტფილისს უძრავ მამულების გადასაფასებლად ქალაქის გამგეობამ დაადგინა 1 იანვრამდე მოიწვიოს სამი დამფასებელი.

○ ქალაქის გამგეობამ მიიღო პირობები ზ. მ. შაწშიეისა ქალაქის გამგეობას სკოლებისთვის საჭირო შეშის დამზადებისა—საქენი 620 მან.

○ რამდენიმე სასადილოების პატრონებმა მიმართეს ქალაქის გამგეობას თხოვნით, რომ მათ ნება მიეცეთ სასადილოებში ნარდის თამაშობის მოწმობა. ქალაქის გამგეობამ ამ თხოვნაზე უარი გამოუცხადა.

○ ყუბანის ოლქიდან დაბრუნდა ჩვენი მუსიკოსი დ. ი. არაყიშვილი, რომლის სიტყვით არმავირ-ეკურგან-ლაბანსკთან დიდი ბრძოლა ყოფილა ბოლშევიკებსა და ყაზახებს შორის.

○ ახლო მომავალში მოწვეული იქნება თერგის მთავრობის მიერ მთიულთა ხალხის III 6 ყრილობა. შესაძლებელია ამ ყრილობაზე მონაწილეობა მიიღონ ყაზახებმაც. ყრილობა გაარჩევს ფრიად საყურადღებო საკითხებს.

კაფიტანის მოგზაურობა.

○ ტყვიბულის მუშები, თუ მათ საშობაოთისთვის რაც ერგებათ ის ფული არ მიეცათ გაფიცვას აცხადებენ.

ბ ა ნ ც ხ ა ლ ბ ე ბ ე ბ ი

წესდება

კავკასიის საიმპერატორო და საელასორტო საკაცეთ საზოგადოებისა.

§ 46.

ანგარიშში უნდა აღინიშნოს იყოს ქვემოაღნიშნული უმთავრესი მუხლები:

1) ძირითადი თანხის ვითარება. პასიფში უნდა ნაჩვენები იყოს ნაღდად შემოსული თან-

გამოიცემა პრეზიდენტ იოსეფ ოლ. ეპიმახოვ[illegible]

ხა და გაცემული აქციები ნაცვლად საზოგადოების მიერ მიღებული ქონებისა, თანახმად მე-8 §-სა, და აგრეთვე თანხები სათადარიგო და ქონების ღირებულების დასაფარავი. საზოგადოების კუთვნილი პროცენტიანი ქაღალდების ფასი უნდა ნაჩვენები იყოს არა უმეტეს იმ თანხისა, რომელიც მიუცია საზოგადოებას ამ ქაღალდებში. თუ ბალანსის შედეგნის დღეს ამ ქაღალდების საბირეო ფასი გადახდილ ფასზე ნაკლებია, მაშინ ქაღალდების ფასში უნდა ჩითვალოს მათი საბირეო კურსი, რომელიც მათ ჰქონდათ ანგარიშის შედგენის დღეს;

2) საანგარიშო პერიოდის საერთო შემოსავალ-გასავალი;

3) ხარჯი მსახურთა, მოხელეთა და გამგეების შესანახი;

4) ანგარიში საზოგადოების ქონებისა და მისი სათადარიგო მასალებისა;

5) ანგარიში საზოგადოების ვალისა და მოვალეთა.

6) ანგარიში შემოსავლისა და ზარალისა, და

7) ანგარიში სუფთა მოგებისა.

§ 47.

ერთი წლით ადრე უნდა არჩეულ იქმნეს ანგარიშისა და ბალანსის განსახილველად საარევიზიო კომისია 5 აქციონერისაგან, რომელნიც არ უნდა იყვნენ წევრნი არც გამგეობისა, არც საბჭოისი და არ უნდა მსახურებდნენ საზოგადოებაში. იმ პირთ, რომელთაც კრებაზე მოსულთა და აქციონერთა რწმუნებულებისს საერთო აქციების ერთი მეხუთედი ექნებათ, შეუძლიანთ აირჩინონ საარევიზიო კომისიის ერთი წევრი. დანარჩენ წევრების არჩევაში ამ პირთ არ შეუძლიანთ მონაწილეობა მიიღონ.

სამსახურიდან გასული გამგეობისა და საბჭოს წევრები და აგრეთვე გამგე დირექტორი სამსახურიდან გასვლის შემდგომ ორი წლის განმავლობაში არ შეიძლება არჩეულ იქმნენ წევრებად საარევიზიო კომისისა. საარევიზიო კომისიას საზოგადო კრების ნებართვით შეუძლიან თავის მუშაობაში ექსპერტები მოიწვიოს.

საარევიზიო კომისია მოვალეა საზოგადო კრებამდე ერთი თვით ადრე მაინც შეუდგეს განხილვას კასისა, კაპიტალებისა, წიგნებისა, ანგარიშებისა, ბალანსისა და ყველა საბუთებისა, რომელთაც დამოკიდებულება ექნებათ ანგარიშსა და ბალანსთან. შემდგომ ანგარიშისა და ბალანსის განხილვისა, საარევიზიო კომისიამ თვისი დასკვნა უნდა წარუდგინოს გამგეობას, რომელმაც ეს ანგარიშები და თვისი განმარტებანი უნდა წარუდგინოს საზოგადო კრებას.

საარევიზიო კომისიას შეუძლიან დაათვალიეროს და რევიზია მოახდინოს საზოგადოების ქონებისა, გასინჯოს წლის განმავლობაში გაკეთებული სამუშაო და განიხილოს მასზე დახარჯული ანგარიშები. ამ საქმეში გამგეობა მოვალეა საარევიზიო კომისიას ყოველგვარი დახმარება აღმოუჩინოს.

საარევიზიო კომისიას უნდა გადაეცეს აგრეთვე განსახილველად მიმდინარე წლის მოქმედების გეგმა და ხარჯთ-აღრიცხვანი, რომელნიც გამგეობას კომისიის დასკვნასთან ერთად შეაქვს აქციონერთა საზოგადო კრებაზე. გარდა ამისა, საარევიზიო კომისიას უფლება აქვს, თუ იგი საჭიროდ დაინახავს, მოსთხოვოს გამგეობას მოწვევა აქციონერთა არაჩვეულებრივის საზოგადო კრებისა (§ 54).

საარევიზიო კომისიამ უნდა დაწვრილებითი ოქმები შეადგინოს თავის სხდომებისა. ამ ოქმებში უნდა აღნიშნულ იქმნეს სჯა-ბაასი კომისიისა და ცალკე განცხადებანი კომისიის წევრებისა. აღნიშნული ოქმები, მოხსენებანი და დასკვნანი საარევიზიო კომისიისა გამგეობამ თავის განმარტებითურთ უნდა შეიტანოს აქციონერთა მახლობელ საზოგადო კრებაზე.

§ 48.

ბალანსი და ანგარიში შემდგომ მათი დამტკიცებისა საზოგადო კრების მიერ, უნდა წარუდგინოს სამს სამინისტროს: ფინანსთა, შინაურ საქმეთა და ვაჭრობა-მრეწველობისას. გარდა ამისა, ბალანსი და ანგარიშის ამონაწერი, შედგენილი თანახმად კანონისა (Св. зак. т. у. изд. 1903 г. ст. 473 уст. прям. нал.) უნდა საყოველთაოდ იქმნეს გამოცხადებული.

§ 49.

რაც შეეხება ანგარიშისა და ბალანსის წარდგენას ადგილობრივ სახელმწიფო პალატაში და აგრეთვე ბალანსისა და ანგარიშის ამონაწერის დაბეჭდვას საქართველოს მიერ ნაჩვენებ გაზეთებში, საზოგადოების გამგეობა ხელმძღვანელობს არსებულ წესებით შესახებ პირდაპირ გადასახადების შესახებ და პასუხს აგებს თანახმად ამ წესდების კანონებისა იმ შემთხვევაში, თუ ეს კანონები მან არ შეასრულა.

§ 50.

საზოგადო კრების მიერ ანგარიშის დამტკიცების შემდეგ ამ თანხიდან, რომელიც დარჩება ხარჯების დაფარვის შემდეგ, ყოველწლიურად უნდა გადაიდოს სათადარიგო თანხისთვის არა ნაკლებ 5%-სა (§ 51) და საზოგადო კრების მიერ აღნიშნული ჯამი უნდა გადაიდოს დასაფარავად ამ თანხისა, რომელიც დახარჯულია უძრავი და მოძრავი ქონების შეძენაზე, სანამ ეს ხარჯი სავსებით არ იქნება ანაზღაურებული. დანარჩენი თანხიდან ხვედრი საპროცენტო გასამრჯელო ეძლევათ წევრებს საბჭოისას, გამგეობისას და საარევიზიო კომისიისას, ხოლო დანარჩენ მოგებას აქციონერთა საზოგადო კრება ანაწილებს თავის სურვილის მიხედვით.

§ 51.

სათადარიგო თანხის შესახებ სავალდებულოა, სანამ ეს თანხა არ მიაღწევს ძირითადი თანხის ნახევარს. თუ დაიხარჯა სათადარიგო თანხა ან მისი ნაწილი, დანაკლისი კვლავ უნდა შეივსოს ზემოაღნიშნულის წესით.

§ 52.

სათადარიგო თანხის დახარჯვა შეიძლება მხოლოდ ისეთ საქმეზე, რომელიც ეხებოდეს მის დაუყოვნებლივ დაბრუნებას. სათადარიგო თანხის დანიშნულება არის მხოლოდ დაფარვა მოულოდნელ ხარჯისა და მისი დახარჯვა შეიძლება მხოლოდ აქციონერთა საზოგადო კრების დადგენილებით.

§ 52.

დივიდენდის დარიგების დროსა და ადგილს გამგეობა აცხადებს საყოველთაოდ.

§ 53.

თუ 10 წლის განმავლობაში დივიდენდი არ იქმნა მოთხოვნილი, ეს დივიდენდი ჩაირიცხება საზოგადოების კუთვნილებად, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა ეს ვადა (земская давность) კანონით შეჩერებულია. ასეთ შემთხვევაში დივიდენდს ისე ხმარობს გამგეობა, როგორც დადგენილ იქნება სასამართლოსი ან საოპეკუნო დაწესებულების მიერ. გამგეობამ არ უნდა გაარჩიოს საკითხი შესახებ იმისა თუ ვის ეკუთვნის წარმოდგენილი კუპონი, გარდა იმ შემთხვევისა, როცა სასამართლოს მიერ კუპონი დაპატიმრებულია ან იგი იქნება ის კუპონი, რომლის დაკარგვის შესახებ საზოგადოების გამგეობას ექნება სათანადო განცხადება.

მედიცინის დოქტორი
ბერლინის უნივერსიტეტისა

გ. გ. მეგრაგიანცი

ჩამოვიდა და განაახლა ავადმყოფების მიღება.

შინაგანი ავადმყოფობა, ჭლექისა და გულისა. იღება ახალ რენტგენის—ელექტრო წამლობის კაბინეტში; გასინჯვა და წამლობა X-ს სხივებით დიდი სალეხოიდან და არსებული ტოკთა ფილტვების, გულის და სხვა შინაგანი ავადმყოფობისათვის. ყოველ დღე დილის 9—1 საათამდე და საღამოს 6—8 საათ. ბებუთოვის ქ. № 23, ტელეფონი 7—92.
624. 30—10.

დეკანოზაშვილი აცხადებს, რომ მან დაკარგა ტფილისის პირველი კერძო ლომბარდის ბილეთები №№ 74,557 და 72,953 8000 და 1,200 მანეთისა. 4—3

ამბერ-კავკასიის რუსული ნაციონალური საბჭო გაუქმებულად ოვლის იმ მოწმობებს, რომლებიც ამა წლის ოქტომბრის 12 წაართვეს ვ. ი. ლოზინა ლოზინსკის. 1. ამა წლის იან. 7, № 2610 ამის, რომ ვ. ი. ლოზინა-ლოზინსკი რუსული საბჭოს წარმომადგენელი ტფილისის ქალაქის გამგეობის ლტოლოფლთა განყოფილებაში, 2. მაისის 24, № 1663 ამის, რომ ვ. ი. ლოზინა-ლოზინსკი რუსული საბჭოს ლტოლოფლთა განყოფილების გამგეა და 3. საკრედიტო მოწმობა № 2534, მიღებული კავკასის ყოფილი საბუდრო-საალქო სასამართლოს საალკოვაციო კომისიიდან, ვ. ი. ლოზინა-ლოზინსკის სახელზე. 754 1-1

ქალაქ ოზურგეთის მომრიგებელი მოსამართლე იწვევს აღექსანდრე ამმაკოს ძე თოიძის მემკვიდრეებს, რათა მათ აღიაროს თავისი უფლება თოიძის ქონებაზე სამოქალაქო კან. წესდ. მე—1241 მუხ. ძალით აღნიშნულ ვადაში. 753 (1—1)

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი უცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტ. დამტკიცებულია ამა წლის მაისის 10-ს შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც დიმიტრი სიმონის ძე მიქელაძემ 3,500 მანეთად მიჰყიდა ნიკოლოზ ფირანის ძე ასათიანს მიწის ნაკერი ქ. ქუთაისში, ქვარიანის ქუჩაზე, ზომით 23, 6 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 140 მან. მთავარი ამონაწერი 17 მ. 50 კ. ღირებულობის საღერბო ქაღალდზე მიცემულია ამა წლის ოქტომბრის 7-ს. 739 1

17 ოქტომბერს დავკარგე ქაღალდების პორტფელი, რომელშიაც იყო ნოტარიალური არქივის სამეგები და ამოწერილობანი ნუსხა. მპოვნელს ესთხოვთ მოიტანოს სასამართლოს ქუჩაზე № 32, ან რაკეტნის შესახვევში № 36. ნ. ი. ენუქოვთან, რისთვისაც ჯილდოს მიიღებს. 908—1—1.

ქ. ტფილისის მესამე განყოფილების მომრიგებელი მოსამართლე მემკვიდრეებს ანიკაკან (ოგივე დარჩო) სტეფანეს ძე ვარანზიანცის მემკვიდრეებს, რათა მათ განაცხადონ თავისი უფლება ვარანზიანცის კონებაზე სამ. კან. კოდ. მე-1241 მუხ. ძალით აღნიშნ. ვადაში. 903 (1—1).

ბელოგორის გამრიგებელი ნაწილის გამგე იწვევს ალატონიდა სამსონის ასულის მაღრაძის მემკვიდრეებს, რათა მათ განაცხადონ თავისი უფლება მაღრაძის ქონებაზე სამ. კან. მე-1241 მუხ. ძალით დადგენილ ვადაში. 634 (1—1).

ქ. ტფილისის მესამე განყოფილების მომრიგებელი მოსამართლე იწვევს პოლკოვნიკ სერგი ანდრიას ძე ჯაფარიძის მემკვიდრეებს, რათა მათ განაცხადონ თავისი უფლება ჯაფარიძის ქონებაზე სამოქ. კან. კოდ. მე-1241 მუხ. ძალით აღნიშნულ ვადაში. 904 (1—1)

ალექსანდრე სხირტლაძე აცხადებს, რომ მან დაკარგა პასპორტი, მიღებული ქ. ტფილისის მილიციის უფროსისგან და ნებართვა იარაღის ტარებისა მიღებული სახალხო გვარდიის უმთავრეს შტაბიდან. საბუთები გაუქმებულათ უნდა ჩითვალოს. 905.

ოჩანეზ მარუკიანცი აცხადებს, რომ მან დაკარგა პასპორტი მიღებული ახალ-ციხის ქალაქის სამართვ. და თვის მეუღლის პასპორტი მიღებული იქნდანვე ეკატერინე მარუქიანცის და ხანის აკრეფოდის ბილეთი ასაფ ბაოანოვის და ზოგოროვსკის სახელზე. 907 (3—1)

ტფილისის ოლქის სასამართლომ 1918 წ. ოქტომბრის 7 დადგენილებით დაამტკიცა ნოტარიალური ანდერძი ალექსი მაკსიმეს ძე პოესხიაკოვის. 730 (1—1).

ტფილისის ოლქის სასამართლომ 1918 წ. ოქტომბრის 7 დადგენილებით დაამტკიცა ნოტარიალური ანდერძი ვალია ავაკოვის ასულის დავიდოვის. 728 (1—1).

კავკასიის უწმიდესი და უმართებულესი სინოდის კანტორა აცხადებს, რომ ამა წლის სექტემბრის 10-ს, იქ შეიტანა თხოვნა ალექსანდრა ზინონოვის ასულმა იანუშმა მის ქმართან მიხეილ ონოფრეს ძე იანუშთან განქორწინების შესახებ. ისინი ჯვარ-დაწერილი არიან ბაკოს ნიკოლოსის ეკლესიაში 1888 წ. ფებერვრის 12. მთხოვნელის ალექსანდრა იანუშას განცხადებით მიხეილ იანუში არა სწონს 1908 წ. ამ განცხადების ძალით, ყველა, ვინც იცის სად არის მიხეილ იანუში, ვალდებულია გამოუცხადოს სინოდალურ კოტორას, ამ განცხადების დაბეჭდვიდან ერთი თვის ვადაში. 906 (1—1)

ტფილისის ქალაქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტომ. 7-ს დამტკიცებულია ამა წლის ეხკენისთვის 23 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც ფეოდოსი ნიკიტის ძე კულჩიცკიმ 3000 მან. მიჰყიდა იოველ და ალექსანდრე მარკოზის ძეთ ფორჩხიძეებს მიწის ნაკერი შეიბებეთ ქ. ქუთაისში, ზომით 107 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 120 მან. მთავარი ამონაწერი 15 მან. ღირებულების საღერბო ქაღალდზე მიცემულია ამა წლის ოქტომბრის 7. 740 (1—1)

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტ. 8 დამტკიცებულია ამა წლის ივლისის 26 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც სეასატიან დეკანის ძე მარჩენკომ 5,000 მ. მიჰყიდა ბაბოიენ სამსონის ძე ბოჭორიშვილს მიწის ნაკერი ქ. ქუთაისში, ზომით 201,6 ოთხ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 20 მან. მთავარი ამონაწერი 2 მ. 50 კ. ღირებულების საღერბო ქაღალდზე მიცემულია ამა წლის ოქტ. 8. 738 1-1

სოხუმის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ გუდაუთის მომრიგებელ ნაწილის გამგის ყადაღის ამსნელ მოწერილობის გამო, 1918 წ. აგვისტოს 29, № 244, ყადაღა, რომელიც ითვლებოდა ათანასეი ივანეს ძე წერეთლის უძრავ ქონებაზე 1916 წ. ყადაღათა კრებ. № 109. გაუქმებულად ითვლება. 743 (1—1)

დაიკარგა ორი საკრედიტო წიგნები, მიღებული ბაკოს საფოსტო შენახვეული კასიდან ა. ოქოვეის და ფ. ლიაპორტის სახელზე. მპოვნელს ვთხოვ მაცნობოს შემდეგი მისამართით: გორი, ოკოეევ. მპოვნელი შესაფერ ჯილდოს მიიღებს. 870 3-3

დიდებულიძე აცხადებს, რომ მან დაკარგა ტფილისის პირველი კერძო ლომბარდის ბილეთი № 78,621. 50 მან.
887 3—2

ქართული შრიფტი

რუსულ ასოებინან სანეტ ბეკ მანქანებს ვანალიზებ ქართული შრიფტით. მაგალითისთვის ყოველ დროს შეიძლება გადაკეთებული მანქანის განსინჯვა. ს. გ ერ მ ა ნ ი, სასახლის ქუჩა, № 2. 691 10-4

ანნა ალექსანდრეს ასული გიგაკურიანი აცხადებს, რომ მან დაკარგა პასპორტი № 11558, მიცემული ტფილისის პოლიციმეისტერის სამმართველოს მიერ. პასპორტი გაუქმებულად უნდა ჩითვალოს. 902 3—3

დავკარგე უბის წიგნაკი, პირადობის მოწმობა, თოფის და რეგოლვერის ტარების ნებართვა, მოცემული სახალხო გვარდიის მთავარ შტაბისაგან და ჩემი სიმპრრის, ივანე მონსეულიძის სახელზე საკრედიტო მოწმობა № 2565. 163,- მ.-ს 50 კ.-ს. მნახველს ესთხოვ გამომგზავნოს შემდეგი მისამართით: ვლადიმერის ქ. № 5. (მე 11 სამილიარ უბანი) ალექსანდრე პაპინაშვილს. მომტანი მიიღებს სიჩუქარს. 892 3—3

დავკარგე პასპორტი და სხვა საბუთის ქაღალდები. პასპორტი მოცემულია ქუთაისის სახალხო მილიციის სამმართველოს მიერ დავით ლურასაბის ძე მგალობლიშვილის სახელზე. მპოვნელს ესთხოვ, კეთილ იმედის და დამბრენონს აღნიშნული ქაღალდები — „სახალხო საქმის“ რედაქციაში. დავით მგალობლიშვილი. 809 3—3

ქუთაისის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტ. 10 დამტკიცებულია, ამა წლის ოქტ. 5 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც ეფრე და დავრეჯან მინას ასულთ ქეიშვილებმა 25,000 მ. მიჰყიდეს მელიტონ თედორეს ძე ნანეიშვილს მიწის ნაკერი შენობით ქ. ქუთაისში, გოსპიტლის ქუჩაზე, ზომით 88 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 1.000 მ. მთავარი ამონაწერი 125 მ. ღირებულობის საღერბო ქაღალდზე მიცემულია ამა წლის ოქტომბრის 10. 737 1-1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტ. 8 დამტკიცებულია ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც იოკიმ კირილეს ძე ლუკაშვილმა 5.000 მან. მიჰყიდა აორონ ბერიანკელის ძეს შტეინბერგს მიწის ნაკერი შენობით ქ. ფოთში, მდ. რიონის მარცხენა ნაპირით, სომხის ქუჩაზე, ზომით 247,5 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 200 მ. მთავარი ამონაწერი 25 მან. ღირებულების საღერბო ქაღალდზე მიცემულია ამა წლის ოქტ. 10. 736 1-1

ქუთაისის ოლქის სასამართლოს უფროსი ნოტარიუსი აცხადებს, რომ 1918 წ. ოქტ. 7 დამტკიცებულია ამა წლის მაისის 10 შედგენილი ნასყიდობის სიგელი, რომლითაც დიმიტრი სიმონის ძე მიქელაძემ 3.500 მ. მიჰყიდა ნიკოლოზ ფირანის ძე ასათიანს მიწის ნაკერი ქ. ქუთაისში, ქვარიანის ქუჩაზე, ზომით 23,6 ოთხკ. საჟ. სიმტკიცის გადასახადათ მიღებულია 140 მან. მთავარი ამონაწერი 17 მ. 50 კ. ღირებულობის საღერბო ქაღალდზედ მიცემულია 1918 წ. ოქტ. 7. 739 1-1

გამოსაცემი ცნობები

საგზავრო მატარებლების მიმოსვლა

კავკასიის რკინის გზაზე:

№ 3—გადის თელავიდან დილის 8 ს. 28 წ.
გურჯაანში მიდის „ 10 „ 14 „
თბილისში „ საღამოს 3 „ —
№ 4—თბილისიდან გადის დილის 8 „ 58 „
გურჯაანში მიდის ნაშუადღ. 3 „ 24 „
თელავში „ საღამოს 5 „ —
№ 5—წნორის წყალიდან
გადის დილის 8 „ 42 „
გურჯაანში მიდის „ 10 „ —
№ 6—გურჯაანიდან გადის ნაშუად. 4 „ 15 „
წნორის წყალში მიდის „ 6 „ 20 „

საქართველოს სახაზინო რკინის გზათა მმართველობა

ამით საყოველთაოდ აცხადებს, რომ ქვემოდ აღნიშნული მოუკითხავი ხელსატარებელი ბარგი გაიყიდება ტფილისის ცენტრალ საწყობში 5 ნოემბერს 1918 წ. დილის ათ საათზე. გაუყიდავი საქონელი ხელმეორედ დანიშნება გასასყიდათ 6 ნოემბერს 1918 წ. მოუკითხავი ხელსატარებელი ბარგი: № № ტვირთის ბარათებისა. № 216 ა—13 გ., 289 ა—24 გ., 279 ა—20 გ., 280 ა—35 გ., 286 ა—28 გ., 283 ა—1 ფ. 3 გ., 281 ა—27 გ., 287 ა—15 გ., 270 ა—2 გ., 293 ა—8 გ., 285 ა—4 გ., 292 ა—15 გ., 290 ა—5 გ., 214 ა—14 გ., 211 ა—24 გ., 2[illegible] —12 გ., 215 ა—14 გ., 217 ა—13 გ., 262 ა—14 გ., 223 ა—4 გ., 274 ა—3 გ., 246 ა—9 გ., 268 ა—20 გ., 257 ა—25 გ., 233 ა—8 გ., 229 ა—9 გ., 227 ა—1 ფ. 11 გ., 239 ა—2 გ., 222 ა—15 გ., 264 ა—3 ფ. 32 გ., 254 ა—39 გ., 242 ა—22 გ., 261 ა—34 გ., 218 ა—20 გ., 267 ა—37 გ., 243 ა—22 გ., 277 ა—8 გ., 237 ა—15 გ., 288 ა—18 გ., 219 ა—10 გ., 220 ა —26 გ., 234 ა—16 გ., 269 ა—34 გ., 284 ა—35 გ., 263 ა—34 გ., 263 ა—2 ფ. 9 გ., 245 ა —22 გ., 266 ა—18 გ., 259 ა—4 ფ., 39 გ., 235 ა—28 გ., 230 ა—32 გ., 238 ა—36 გ., 271 ა—2 ფ., 33 გ., 278 ა—2 ფ. 20 გ., 212 ა—22 გ., 213 ა—1 ფ. 5 გ., 258 ა—1 ფ. 11 გ., 228 ა—9 გ., 240 ა—34 გ., 272 ა—3 გ., 273 ა—3 გ., 291 ა—17 გ., 232 ა—12 გ. (729 3-2)

ტფილისი საქართველოს მთავრობისა.

რედაქტორი ჯ. დ. ხაჟვაბელიძე.